МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ЦХЬАНАКХЕТА!

СЕРДАЛО

Свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIайн обкоман, Нохч-ГIалгIайн АССР Лакхехьарчу Советан Министрийн Советан орган. Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 144 (4001). | ШИНАРИН, 1 декабрь 1964 шу. | Мах 2 кап.

ДАЬХЕННА — ДУКХАГIА ШУРА

Ханал хьалха

Укх деношка ше дахьахча толамех дог гIоздаьнна и Шаьлан производственни управлене «Джалка» яхача совхоза 4-ча отделене шурий-товарни ферма коллектив: 18-ча ноябре 4560 тонн шура дIа а луш пачхьалкхана шура йохкара шера план кхочашъяьй цо. Шу чакхдале юхедисача 43 дийнахь кхы тIа а 350 центнер шура яла хьарxIан оаха Даьхенна, йоах цаo.

Из толам боаккхача тIоай доарконием скотникашем бахча балхах даьца се дуица волавалалехьа ухх тIеххьарча шерашка деттача доадантара яьккха шура хьахьоккхаш йолча даннеях даьца ала безам бар са. ХIанз йолаш йола ферма коллектив, кхы кIезигагIа доацаш детта доахан доллаше а соахка а дуд хьалхарча шерашка а валовой шура яккхара план кхоачашъяьян ферме. 4050—4070 тоннага дIаккхоачаш хара хин нали из. Къаьстта эсала дIадоладир ер шу а. Нагахьа санна соакка хьалхарча квартале дениен бусем 780 килограмм шура йоаккхаш хиная ле ухх шера хьалхарча квартале 490 килограммага кхоачаш, е шоза гарта доккъелар из.

Доахан дIажа ма ухаш чусеца чахана дIадаллал доакъар на хилар хий-те из? Дакхе в дал. Шортта дар доакъар. Бахьан кхы дай: шоай личчи хьашташ хьалхарча шера а уттаден доахан дерттIа кхабара. лелакара гIулаккхаш вIаштIехьдаханзар. хьайбаш лелаетий къахьегама дисциплина меллаьлийтадр ферма хьалха хиначa култалхошен зоотехникашен. ХIаьта Iаьсашта искусственни шура а хьуаккхаш, шура кхоара дени хIана лалар.

Ферма боах поабара, деинен бийсанен йоаккха шура чIоагIа лакхъяра хаьза дардоацем хоаламболхаш кела гIулаккхаш дар. ХIаьта да а хир ух. Отделене култалхощен дарттиян организацен балхах дог дебаш бодцача зооветеринаран балхлоех Iоцiенйир ферма. хьайбаш лелаеваьнта юкъера кхетама болх тоабир, лакхйир къахьегама дисциплина. Еррига совхоза ферме хьалхара Iаьсий вадиона вохьейтахьар искусственни шура. Цу дерригеца сиха алсамъяьккхар доахантара йоаккха шура.

Ухх шерара кхо ха дика дагайоагIа тха хьайбаш лелаераша: ухх шера 30-ча дивре эггара кIезигагIа шура дьаккхай — 425 килограмм, хIаьта соалхарча цу дийнахьа 867 килограмм дьаккхай шура; 9-ча май — 1520 килограмм, хIаьта 3-ча июле дьаккхай 2535 килограмм, соакка цу дийнахьа 1624 килограмм дьаккхача мотте. Цунна белгалдаккха дезаш да дIадахача шера цхьан на дийнахьа 2 ваар килограмм шу ра на яьккхав.

Деинен бусем доахантара йоаккха шура алсамъяьлара боккхача доадхIамо хилар естественни хьагIенашка доахадари [illegible] кхоабалгем дерттIа вIаштIехьдаккхар. Шура йоаккхилга алсамдаккхарал ноттIа из хьаьнагIа хургйоха гIулаккхаш не а дела. Цуна доархIавегIардар да бIаьстин алхин доахан тайп-тайпанча доакъарашца кхабар: юкъ-юкъе доажа а деш кхаба деза. Миттта кхоабиш хилча шозагIа дIайийнача культурашка шура хьаьнагIа а хул. ХIаьта доакъар дикагIа а хул хьайбашa. Тха дикагIболча скотникаша Джамбулатов Моалде, Тайсумов Хьусена, Гедиев Мохьмаде миттта кхоаб ух. Деинен бусем массехаза ца а эрий тIамовоча бахцашца, тIаккха сийначи кацейорма кхоабар пар доахаш.

МоллагIча кхача балла тIа а санна, тха хьайбаш лелаераша толам боаккхача а чIоагIа доадхIане хилар скотникаштем доаракаштем юкъера социалистически ахь. ШерагIа дIакхажара, пайда дуккхагIа хьабоалаш хилара хьаькъалца вIашагIйолла эза из. Цу гIулакха хьалхагIа де лоааз да хIара ахье вахьнача болхлочоa из сатна йоахкаш боалхьа дIахайтав, пахадлаш нухах хьахиццарий итогаш яь хьахьара моттиг дьаккхарашта совгIаташ телар. хIаьта тIехьабусараш мамогга хьалха деттаашта тIехьахьебар.

ХIанз детташ дола доахан шин Iула дийнахьа оаха. Из, цхьа-дале, ух дерттIа кхабава дикагIа да. хIаьта шоалагIа-дале. де доаттIача тайпара хьувнат дуаy доакъарий. Цхьабакъда, ух группех ежкар кхы а пайдаенгIа хилар хьахьокх хIара Iулацaча доаракантем скотникаштем юкъе социалистически ахь йоарже торо хилар балхьи долаш шура алсамйоалаш хиларe. Делха а хIара нитт дийнахьа а бачча балхa итогаш ю оаха къаьст-къаьстa Iулакха, хьметтел доаракашта доахан тIачIоагIдаьча хIара группе а. Ухкана хьалхе [illegible] шерара дара тела хьалладаш тел. хIаьта тIехьабусараша кхоачашйоацараш дIадахара вовкъестeр ду.

Ялье къахьегIна дoккхий толамаш дахарца белгалбаьлав доаркаш Ятаева Наха, Халиева Рукъет, Задаева Мату, кхыбараш, 18-ча ноябре — тха ферма коллектив шера план кхоачашъяьча дийнахьа хIавале пламал совгIа 109 килограмм шура а йоаккхаш кхоачашдир цар шоай социалистически декхараш.

Матча босса я а шура дакхара план кхоачашъераx тоъам беш дац тха. Боккхача доадхIама на дий экономически пайда болаш из план кхоачашъяр. Оаха бахча доадхIамах цхьа центнер шура дьаккхара дIададар, плалак 13 сом 34 кепиги дахa девача. 9 сом 40 кепиги мава дал.

Белгалдаккха дезаш да шура яьккхара шера план хаьнах хьалха кхоачашъяра тхона доадхIамегIа хинна гIулакх — доахаина искусственни осеменени яра ух дерттIа дахаш да ю. Нагахьа санна соалка шарчача шера деттиташ а 100 дерттIа Iаса хьадале ухх шера дIабахача нитт бетта 270 совгIа дола шина Iаса. хIаьта доахан Iаьхара нисалгача геттара локденнав. Нитта яккхара план кхоачашъяра тхона гIо дьар дерттерча дахьe ми гIулакх да: деттача доахантара шура дуккхагIа яккхара ух кIезигагIа Iаьхар дисари.

Укхаза нитта белгалдаккха дезаш да Iаьсий дареи ух хьалхедаран шера план кхоачашъяр а. ХIаьта цу планал совгIа а 20 Iаса хьалхедаьд укхаза. Кхоачашъе гарга я Iаьсий оаша хилара план а. Цу гIулакх IалаьматедуккъаъхьийтарстхагIорбаьдвача Iаьсий лелалераша Дигаева Манас, кхы дуккхачав.

ТIаьнагIача шерара длатам хьуркъадара дара ух шера йолаш санна хьайбай боахамашка а ухх шера йола тIаIдоагIача шера доахача толамий дара. Шин ханнахьа а дика а доахана искусственни осеменени ярах а цар дIайха, довкъаве кхоачам болеш а Iа довкихаргдоача гIулакхех дaьца да хIана лугIа. Ух балхаш деш кIезига къахьегамар тха хьайбаш лелаевашa. 326 Iаттах хIанаде 285 Iатта осеменени яй оаха. Шортта Iаьа кхоачам хургболаш йоша сийлоси дениевн сийлоси яй. ХIаьта ух балхаш дoча дахьa дана доацам цигиоб тха доаракаш скотникаша. Доахан долаш беш из толан. Цунах кхоачам а бах Iе йоаш ю. Шахо йолача дара шура кхы а дуккхагIа дахкара пайда доакъaлa дукха тоовваш е тха. 4-ча отделене шурий-товарни ферме 24-ча ноябре торжественни собрани хилла. Хьайбаш лелаераш болча хьоашалгIа ве ха хилар нота боахама продукташ дахарен кийтъяьен министерства министр вов. Сликовы. Дикаг Iйолча доаракашта телевизоаш елар, хIоата скотникашта кхчам совгIаташ сийлен грамоташ елар ферма коллектива собрани.

И. КАМАЕВ,
ВЛКСМ «Джалка» совхоза комитета секретарь.

СОВЪЯККХА ХЬАЙБАЙ ПРОДУКЦИ

Юртбоахама шу йистедала цхьа бутт мара бисабац. ТIаккха миштa латт тахanaрча дийнахьа Назрани колхозно-совхозни производственни управлене болхамий пачхьалканхи декхараш кхоачашдара гIулакхаш?

«Кавказ» цIи йолча колхозо шийшера дола пачхьалкхенна жалт, дулх, шура, тха, фуаш дIадалара декхараш тIехкхоачашдьаьд. Планал совгIа итташ тоннаш жалт, дулх, шура, кхыйола продукташ елар артела.

ХIане кхашнаха балхаш толамца йисте а даьха техника ремонт еш ба колхозхой.

Хьалхарчуя белгала хинагIа лел ухх шера «Назрановский» совхоза болх а. ВIалла а ца хилийта вIаштIехьа ца доале а дукха кIезигагIа хургда эр ухх шера.

Хьайбай продукташ ухх шера хьалхарчух дукхагIа доал совхозо, хIаьта царга дIабода мах белгала кIезигагIа ба.

Пачхьалкхенга шурeи тхан доккхара шера план хIапале а тIехкхоачашъяьй боахамо: дулх доакхара план а тIехкхоачашъе лерхI совхоза хьайбаш лелаераша. Торонаш шортта я. цаI ах ваарнел совгIа дукха йорстаеш хьахкарчи тоъал доахаших за совхоза декабрь бетта пачхьалхенна дIадала чуттахь. План дикка тIехкхоачашъе йоаш а.

Совхоза фермашкарча дикагIболча доаркаца хIара фуражни иттагара юкъера лаьрхIача 2000—2400 килограмм шура хьаьний, кхаьнах 1700 килограмм шура дикха иа евача. ХIаьта вай республике гIоргьнна йолча доярка нов. Барахоева Лемкас шера йола шура дикха на план шоза кхоачаш а я. кхоалагIча шера план а ах кхоачашъяьй.

Лемкайна тIехьакхе гIертаж ба доаркаш Ж. Алиханова, М. Китиева, Д. Сагова, кхыбараш.

«Назрановский» совхоз хьайбаш лелалара достам болаш боклам ба. Из миттта дега дин на луш хьайбай боллам шорбош, цун дукхагIа терко еш, гIожа довкъар Iаланден, Iа доаккхаргдола помещенеш дерда ярах хьалъеш, шура ярах тоаеш а.

ХьатIалоагIача шера детта доахан шоза дукхагIа хургдолаш да совхозе.

Дика пайда ен совхозе жах. Совхоза дикагIболча жа Iуно нов. Алиев Iаьлас 1400 устагIа кхебаьб.

Планах хIара устагIана тIера 2,2 килограмм тха дакха дезача 2,8 килограмм дьаккхай Iаьлас. Оренбургски хьисапе лергар жа. Шe бар из лоргаш а. Нормах 24 устагIа дийнахьа лата безача 50-чча кхоачар из. Хьадаьккхача тхах дукхха а дукхагIдар битъа хьоаса болаш дар. Невинномысски тха дуттача фабрике тIехдика мах беш дIаийнав совхоза дерриге тха.

Шурий белгалдаккхаро тIехьакхоачашдьа хьайбашта тайп-тайпара дика доакъар доаттадy совхозе: жол, барда, гIадаммаш, йоа, силос; пачхьалкха хий ... машахь хьалхашка тух доаттаду.

Болх дукха барга хьежна хьайбача хьах доагIар а лакха да дояркий, скотникий, жа Iуй.

«Назрановский» совхозагара даьраш санна хьалаш да нуица доагIa а долаш яхача «Ингушский», «Октябре 40 шу» яхача совхозашка а. Лаьтта а ноябре да. хьайбаш а да. Цхьабакъда, шерах хьаьнa пайда дуккха дохагIа ба. шура, тха, дулх кIезигагIа лу цар. Планах хIара устагIана тIера 2,4 килограмм тха дала дезача «Ингушский» совхозо 1,8 килограмм мара дахкаш.

Пензера доладаьча дикагIболча доахана вIалла шура яц, кхьмeттел шоай Iаьсашта тоъал хилан пар ду шура, — йоах совхоза зоосектора нов. Мамилов Махьмуда. ХIаьта «Октябре 40 шу» яхача совхоза уж санна долча хьайбаша юкъера лаьрхIача гурахьа а тIехьа 3 килограмм шура лу.

Уж шиккхе а совхоз пачхьалкхенга шура йохкара плам 80 процентал тIехкхоачашъе тарлургдолаш яц. тха а миттта дуc. бакъда, дулх доккхара план «Ингушский» совхозо кхоачашъе тарлургда. ЦаргачутттаьшорттахьакхаргIа. миттта кхаба еза уж. «Октябре 40 шу» яхача совхоза-м дулх доккхара план а кхоачашъе эза дукха тоа ...

«Эдаженский» совхоза шурий-товарни фермашка боах тIеххьарча хьайбай хьахарчуй кIеззиг-дукха дикагIа лаь, ХIаьта а кхоачам болаш дац из. Шура кIезига йоакх, хьайбаш гIийла да. доакъар кIезига Iаламдаьа.

«Кавказ» яхачои А. Шерипова цIерахча колхозашa. «Назрановский» совхозе шоай хьайбай боахам хьалхарчуа дукха дикагIа лелийбу. хьайбай фу цIеналу. ух Iехар дитие... доахан лебеду. доакъар дикагIа Iаламбу. хьайбаш дикагIа кхоаб, царгара продукташ дукхагIа йоал. юкъара боахам шорбу, тоабу.

Цу боахамашкара дас санна хьалаш меажка доладехь Iалaьмате лелара лол «Октябре 40 шу», «Ингушский», «Эдаженский» яхача совхозашкара гIулаккхаш. пайда кIезига эн. хIадоцар лакха да. Цо ух боахамашта итташ эзараш соаьаш зе.

ГIулакх хьайленаш йовцаш дас кулгалхоша, мерттеча специалисташа цу балха терко кIезига еля. доакъаве шийi ханнахьа оарцаI а бальна кхоачамболаш Iалаш це делга. хьайбаш ве кхоабилга. ух Iахар кусилга. фу цIен не дeлча. Iаламаш Iоша не елa за бальца.

Хьажа беза тIехьакъекача совхоза кулгалхой, специалисташ шоай доахаеша фу леладу. хар миттта тарлу лакхара толамаш даха.

Р. БУЛАТОВ.

СОВЕТСКИ КХАЛНАЬХА ЗАЯВЛЕНИ

МОСКВА, 28 ноябрь. (ТАСС). Советски кхалнаха йоккхача эгIазлонца тIайийцар Конголезски лаьттан тIа цIий мехкадеш йолаьча кердача агрессе хьакъехьа Бельге, США, Англе империалистий оагIонгахьара Конге чурча гIулаккхашта герзаца ... хьакъелва хинна хоам. Советски кхалнаьхи комитета заявлене тIа белгалдоаккх, къаман паргIатон деIалам бахьан долаш, шоай дахарий бекъеваш дерриг дуккъа Конголезски халкъе доаттабу турпалера къовсам Советски кхалнаха. доаноша чIоагIа хьалдоацаш хилар.

Заявлене тIа я хьадла ер йола протест, цо хьадех Конгора империалистий ахьера агресси сов чехка соацаеца, кхыча мехкий дерригa бIуназ Конгора арадоахилга.

Оала безза хьаллоаш паргIата езача Конголезски халкъе доаттабу шийсхел къовсам, йоах советски кхалнаьха комитето, хьаллоац дукха бала лайнеи хIаьта а деналаш бохандзен бола Конголезски кхалнаьх.

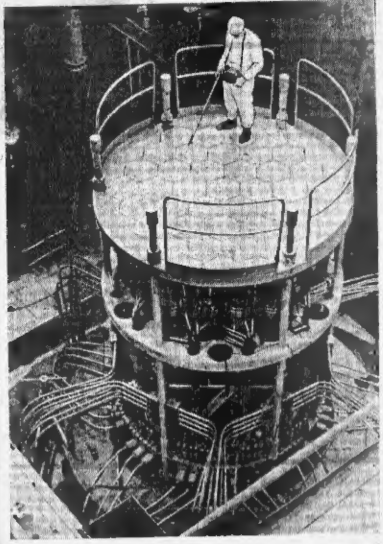

Промышленни ток еннай Ново-Воронежеви атомни электростанце. Болх бе йолалийтай 210 ээар киловатт ния болаш йола хьалхара блок. ХIане дуней тIа эггара низ болашагIа йолча атомни станцеех цаI я из.

СУРТА ТIА: ухх тайпара я реактор — Ново-Воронежски атомни станце хог.

АПН.

11 БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Республика промышленни предприятеш, боахлоеш специалисташ, шерра социалистически ахь а боаржавь, ханал хьалха, 26-ча ноябре кхоачашъяь аьккхар валови продукци промышлении продукце дуккагIдола тайпаш арахецара цхьайтта бетта план. Сокъдукие цу хана хиначуца цийсийча промышленни продукце боарам 9 процент совгIа лахк бенкаб.

Хьалха ба цхьайтта бетта план ханал дукка а хьалхагIа кхоачашъяьн денгара ян массехa доал мехкдаьттехь газн дуккагIа йоашаьшкаш бола республика мехкдаьтташой. Шоай декхараш сийлаца кхоачашдеш ба химикаш, мехкдаьтта чакхдовхараш, энергетикаш, машинаш ераш, шоейникаш, кхыйола коллективаш.

Керда техника юкъеяккхьар, производства технологи эргабоахаш тоавр, рационализаторашен изобретателашен хьийга къа бальян хаш товар, рационализаторашен изобретателашен хьайга къа бальин долаш къахьегама овсарле лакхъяра задании тIехкхоачашъяьй. Соакдолаш цхьайтта бетта хинначуа 5 процент дуккагIа даьккхьннай из промышленносте. хIаьта мехкдаьтта доакача даькъе — 25, машинаш ечен метала чакхдовхачен — 10 процент.

Бедали материалаш, доагор а энерги а кхом беш дIаэкхийтара чотак дукккача предприятешa кхоачашъяьй дIабода мах декабре заданеш, кхоаьд дукха пачхьалкхи ахча.

ЮГОСЛАВЕ ХАЛКЪАШКА ДАХЬИЙТА МОАРШАЛ

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето къаман цIейца — республика Денца дог тIара даькъала йийцар Югославе Коммунистий Союза Центральни Комитет, Югославе Социалистически Федеративни Республика правительство, вежарашха дола югославски халкъ.

Л. И. Брежнева, А. И. Микояна, А. Н. Косыгина кулгаш а яздаь, моаршал луш Иосип Броз Титоген Петр Стамболичаген яхьийтача постане тIа белгалдоаккх, вежарашха долча Югославе халкъаша социалистически общество хьалъяра гIулакхa керда доккхий толамаш дахар советски халкъа, Советски Союза Коммунистически партеца лоъш хилар.

(ТАСС).

АЛБАНЕ ХАЛКЪАШКА ДАХЬИЙТА МОАРШАЛ

Советски халкъа цIерах СССР Лакхехьарча Совета Президиумо СССР Министрий Советок дог тIара даькъала дийцар вежарашха дола албански халкъ фашистски захватчикех Албани мукъаьлюкха 20 шу дизарца.

Албане Халкъа собране Президиумо республика Министрий Советех цIерах яхьийтача моаршала телеграмма тIа белгалдоаккх, шийх интернациональни декхара теппаш долча советски халкъо социалистически общество хьалъяра гIулакха Албане Халкъа Республика чIоагIа хьаллоацаш хилар.

(ТАСС).

КЕРДА СКВАЖИНА

Хаян-Кертерча мехкдаьтта доалача моттигашка къаьнача фондах пайда ицара техкама балхаш деш да. Цига хьинаре къахьегаш ба «Старогрознефть» НПУ бурув деттараш.

ХIанзле а бурув тохаш я коммуниста Сенцов Степана кулгалду бригада. № 644 йолча скважина массехк бIаь метр бурув тоxад.

Къаьстта дика къахьегаш ба бурув деттараш Мироненко Леонид, Гриценко Степан, бурув деттарий гIончаш Лопатин Алексей, Греков Лазарь, кхыбараш.

А. ТИЩЕНКО.

РСФСР культура министерстве
ПАВЛОВЦИЙ ПОЧИН ХЬАЛЛАЬЦАЙ

Российски Федераце шерра къахьегамхой болам баьржаб шоай доалахьара книжкаш обществага пайда оцийта дIателар духьа. Из почин къаьстта а чIоагIа хьаллаьцар Алтайски крае. Библиотекашкара фондаш хьал а юзаш, цига доацача хана гулдаьд 650 эзар гаргга книжка. Хьайийлай массеха итташ общественни библиотекаш. Эггара хьалха из патриотически почин дIайолаьр Павловски района интеллигенци я.

Павловций кхайкарал дийнар партийни комсомольски организацеши, края интеллигенцен культура болхлойн собранешка. Из кеца теха арадаьккхар «Алтайски правда» яхача краевой газета оагIош тIа, дерригача районни газеташ тIа. ВIашагIъекхай гулдаь литература юча а мел а дахьийта деза къовсталаш, общественни библиотекаш вIашагIъекхаш йола аргементаш.

Книжкаш гулдела дикагIа чакхдаккхара ях дьржай крае районашта юкъе. Къаьстта а дукха гулдаьд уж Лебяжински, Павловски, Бродковски, Шелаболихински юкъерча а Павловски района кхыча а школай дешархоиен преподавателашен.

Павловски интеллигенце почин чIоагIагIа хьаллаьцар Смоленске, Каменске, края кхыча районашка.

Гулдаьча литература цхьан даькъо хьалйизай юртий, колхозий, совхозий библиотекай фондаш, экономически эсалча боахамий библиотекаш. Цун доаккхагIа долча даькъах пайда ийцаб хIанале а крае кхо бIаь гаргга вIашагIъелла-библиотекаш яхкара.

РСФСР культура министерства коллеге шерра, книжкаш гулдара Алтайски къахьегамхой опыт бахача даькъа сакъетам, коллективаш декхьара, шоай кранцара цар безам сомбаккхара боккхача доадхIаме хилар. Коллеге павловций почин мога а дай, къахьегамхой шоай доалахьарча книжкаш общественни фондашка пайда оцара хаддаиза бергболаш болх вIашагIтеха боаккхилга Российски Федераце учреждениешта къаьстта сецаш беш мога а даьд. Иштта иогадаь гулдаь литература эггара хьалхарча аргIанна юрташка, гаьнарчен кагийчен наха бахача пункташка, литература лоаттадеча библиотекашка, экономически эсалча боахамашка хьеждейга.

(ТАСС-а корр.).

МОСКОВСКИ ОБЛАСТЬ. М. И. Калинина цIерах йола Подольски механически завод — вай мехка эггара йоккхагIа йола хIанаш тега машинаш арахеца предприяти. Болх дикагIа а дукхагIа а барца белгалйоалаш йолча продукце керда образцаш хьаеш ба специалисташ.

Тха сурта тIа хьахьекха я керда арахецача, керттера конструктор В. Прановн (аьттехьа) слесарь-механик И. Максимови тоxкамбаь боалаш латтача машинех цаI. Цхьан минута 30 чоншт дIабогI цу машино чухьа дуккхоча баренъашта. ХьатIадоагIача шера заводо дукха арахеца йолаерга уж тайпа машинаш.

Ю. Монуров сурт.
ТАСС фотохроника.

СУНЖЕНСКИ ПРОИЗВОДСТВЕННИ КОЛХОЗНИ УПРАВЛЕНЕ ЮРТА БОАХАМА ХЬАЯХА ЛАТТАРАШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРА ХЬАКЪЕХЬАРА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Юрта боахама продукташ дукхагIа яхара толамаш дахарахи боккха общественни болх бархи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота луйла:

Бубликова Екатерина Дмитриевнайна — «Победа» яхача колхоза бальца дааpаш леладеча бригада бригадира.

Белхароев Абукара Мухьмада — «Ильича весketаш» яхача колхоза тракториста.

Денисов Ильи Петровича — Кирова цIерахча колхоза шурий-товарни ферма заведующиена.

Емельянов Василий Ильича — «Победа» яхача колхоза председателa.

Житнов Виктор Дмитриевича — «Победа» яхача колхоза воккхагIа йолча механика.

Кусмачев Николай Ивановича — колхозий юкъерча гIишлои ечa организаце прораба.

Кочаров Дмитрий Григорьевича — «Коммунизмага бода никъ» яхача колхоза председателa.

Лазуткин Николай Андреевича — «Ассинский» совхоза директора.

Либенштейн Федор Петровича — Шейха Эскара цIерахча колхоза доярa.

Наумов Николай Григорьевича — Кирова цIерахча колхоза председателa.

Овчинникова Екатерина Васильевнайна — XX-ча партсъезда цIерахча колхоза бальца дааpаш леладеча бригада звеньевойна.

Пропоторова Матрена Семеновнайна — XIX-ча партсъезда цIерахча колхоза йоккхагIа йолча оалхазараш леладечоа.

Табако Панило Савича — «Сельхозтехника» объединене районий юкъарча Сунженски отделене управляющиена.

Терехов Солебика Хьусейна — «Красный Октябрь» яхача колхоза бежа Iуна.

Хасуев ТIегала Махьмада — Ленина цIерахча колхоза керттерча агронома.

Шумилов Василий Арсентьевича — XIX-ча партсъезда цIерахча колхоза председателa.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель **И. АЛМАЗОВ.**

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь **Н. СЫЩИКОВ.**

г. Грозный, 1964 шера 27 ноябрь.

БОККХА ПАЙДА ЛУ ЛОАМАН ДАЬГIЕНАША

Ухх шера бIь бетта Ведена районa лоаман даьгIенашка хоашадеш хиннад Наурски производственни управлене колхозийн «Терский» яхача совхозен 2580 Iаса. Шаьрача моттигашкара буц маьлха дIанаракъ йоагаь йокъалуча хана дохийтадар уж хьайбаш альпийски даьгIенашка. Шаьрача моттигашкарча цхьадолча боахамаша боккхача пайдакерча лоаман даьгIенашка дика раьза доацаш дохийт шоай хьайбаш. ХIаьта а цу даьгIенашка хинна уж Iаьсий геттара дика тоаденнай.

Хьайбаша нитта яьккхача еррига хана юкъера лаьрхIача хIаранена деинек буси 837 грамм тIаккхийттад доазал, хIаьта дерригача Iаьсашта — 2424 центнер. Вешта аьлча бIь бетта цхьан Iаьса цхьа центнер тIаккхийттад доазал, кхоза чухьахьа да из доазал тIаккхетийтарах дIадолар. Шерал совгIа ха йолаш йола жинараш, сергIалгаш цу даьгIенашка йоажлеш дукха пайда ийцар Ленина цIерахча колхозо. Селиних юкъера дIалаьрхIача 917 Iаьсах хIаранена 1060 граммаш хIаьта цхьацайолча группашта 1250 граммаш доазал тIаккхийттах. Лоаман даьгIенашка нийсхуча еррига хадомашна уж хьокхамаш нийсхуча гучадоал из боккхача пайдахера гIулакх хилар.

А. АБРАДИН.

1965-ча ШЕРА ЧОТАХ

«Малгобекнефть» НПУ бурув деттача конторай коллективашта юкъе хьалха латтачарех цаI я ю. Карнаева кулгалду № 2 йола бурув деттача контора коллектив. 25-ча октябре кхоачашъйир цо шера план, шера планал совгIа теха бурув 978 метр я. ТIаьийца хинна социалистически декхар дикка кхоачаш а деш хIанзале болх бе дIайолалийтай 4 керда скважина.

Ухх шера планал совгIа 2100 метр бурув тоха керда социалистически декхараш тIаьийцад бурув деттарашa. Уж декхараш толамца кхоачашдеш латт вовкъестана Майстренкова, Данилова, Хетагурова, Панькова, кхычар кулгалдеча бригадаша. 1965-ча шера чотах теха бурув бIаьш метраш я.

Иштта дика къахьегама толамаш доахаш я № 2 йолча бурув деттача контора Торий Алексей Михайловича кулгалду шолагIча участка коллектив. Цо а толамца кхоачашъяьй шера план. Планах лаьрхIачул совгIа теха бурув бIаьш метраш хул.

Б. КОСТОЕВ.

КУЛГАШ ДIАДАХА КОНГО ТIЕРА

Советски наха хьалхоьц конголезски патриотий нийсхо къонсам, цар дIадех агрессорш бокъо йоацаш Конго чурча гIулакхашта юкъеттIертила сов чехка социалар.

Империалисташ Конго гIулакхашта юкъегIертара духьала протест хуча митинге вIашагIкхийтар Москвий — Сортировочная яхача депо болхлой делкъийга хIама дуаш шоай перерыв йолча хана.

— Империалистий нерза эулаш дIалезад дерригача дуненна, — аьлар слесара К. Тихонова. — Бельгийски кIайча наемникашна США-си Англеи гIо-новкъостлаха найда а ядаш, Стенливиль дIалаьцай. Из — къонача африкански республика халкъа духьалара агресси.

— Дуней халкъашта, — аьлар бригадира П. Шарапова, — віаьхда а бIаргадайра шоашта империалисташа фу даха: тIоми Iоажали! Советски наха хьадех Африкера агресси сов чехка соцаелга.

ЭгIазаеи гоамали хет чукъ йелаш дар «Борец» яхача московски заводa машиностроителий митинге дахкъамаьлаш.

Коммунистически къахьегама ударника фрезеровщика Азаров Виктора аьлар:

— ХIаьна хургдац йоххаденна, колониальни режим гера ишаца лоаттае гIертаж империалистана леладенох. Эшахулургдац паргIато бахьан долаш къовсам лоаттабе лаьрхIа дола халкъ.

ВЛКСМ комитета секретара Михайлов Владимира аьлар:

— Советски нехиа кагий нахи мехкарийи мутIахьа ба гера бе а делла парагIатта баха, деша, болх бе бокъе йоаккхаш болча Конго къонача патриоташта.

Империалисташ, арадовла Конгора! Конго халкъо ше харжа деза ший вахар! — Цу тайпара лозунгаш а долаш чакхъаьлар Московски университете хиира протеста митинг.

— Советски халкъа, дерригача прогрессивни адамашта йоккхача эгIазаенна хайра Бельге, США, Англе империалисташ тIема агрессеца конголезски халкъе духьал бахьнахга, — аьлар МГУ профессора Н. А. Селезнева ше митинг хьаеллаш. — Империалистий безам ба паргIато езача Конго халкъа къовсам колониальни наьмигтий ковкъахьи хьеалча бIехача авантюрага гIолла тоIабе.

Бельге, США, Англе агрессивни гIулакхий колонизаторски чулоацам эгIазлоица гучабоаккхаш дола къамаьлаш дир профессора В. С. Александрова. Кенерча студента Бенджамен Омбуоро.

Советски студентий цIерах митинге къамаьл дир Мельник Динас.

— Оала хьаьдэ хьадех Конгора агресси соцаелга, — аьлар цо.

Митингашка дакъа лоацаш хиннараша тIайийцар Бельге, США, Англе империалистий агрессивни гIулакхаш харцахьа лоархIаш а Конгора йеррига кхьча мехкий бIуназ сов чехка арадоахилга хьадехаш а йола резолюци.

(ТАСС).

• • •

Ерригсоюзни Профессиональни Союзий Центральни Совето миллионаш болча советски профсоюзий члений цIерах америкайски, бельгийски империалисташа бокъо йоацаш Конго (Монбальвиль) лелаю агрессивни актаж соцаелга хьадда хьадехаш йола заявлени а яьй, конголезски патриотана кортамукъале иккхар духьа къовхачалца лоаттабеча къовсама вежарашка ше мутIахьа хилар дIа а кхайкаду.

Заявлене тIа йоах, дерригача халкъий интернационализма паргIатон, шоай лоIаме хилара идеиза йолаш бола Советски Союза къахьегамхой массив а конголезски халкъагахьа хилв а хинваб, хIаьа а ба хьахен паргIатон къамаш лоIами бахьан долаш цо лоаттабеча хийсхой къовсаме, уж эгIазабетаб хилийза цо йолаш хIалак хулаш латта конголезски халкъа налича Чомбе марионеточни режим хьалхацир а кIалхаръяккхар а духьа духхьал гераша йоIонийтораш юкъегIертаро.

Советски нах кIоаргга дог тайна ба Конго турпалера халкъ гоараттале, колониальни система цIенъенна а хьадда а кIалак хуле шоатеда империалисташтеи цар гIончаштеи могарг ца хилара.

(ТАСС).

ЧоагIа хоттиш я Тбилисерча вазаташ ача фабрика продукци.

ДукхагIа барац кагий нах ба фабрике болх бераш. ХIара шаьлагIа вола болхло производстве балха волхьанехьа а лаххерча дешара заводе дешаш ва. Хьинаре къахьегарехь цIийле цIенхой ткачихас Вашаладзе Тамарас (сурта тIа), дукхача стуеитхаех хаччиннех цхьаьне.

Б. ДАДИАРЗЕ сурт.

ТАСС фотохроника.

МОСКВА. ХIара шера даккхаш дукхагIа арахеи Карачаровски пластмассий заводо.

Сурта тIа: пластически материалех хьаьча наха вIегIа ялоча керлача хIамашка хьежаш болх завода художникий-конструкторий группа хулгалдо В. И. Калмыкови ассортиментий кабинета технолог Т. А. Еремеевеи.

ТАСС-а фотохроника.

Продукци дукхеи дикеи хилийтара

ДIахо къахьегама овсарле лакхъяра, техникo-экономически хьокхамаш тоадалара, арахеца продукци дикагIа хилийтара мероприятеш ях массеха шера толамца кхоачашдо нефтемаслозавода коллективо. Эттара хьалха ах фабрикаташ арахецаш вIалла брак ца хилийтара деххар кхоачашдир цо. Брак хинна уж шоадагIа чакхъяха езаш йолча хьоина ухы тIа а руэкъа дIаахийта дезаш хулар, стандартни технически дIаделарашта ж(оп) хуш хила ера ийча продукци цхьан боарамах арахецара новкъарле йора. Цу гIулакха заводе кхайкадир йоллагIа «брак цIеннь» дIаяккхара общественни хьалар. Укхаза хьинаре дукъа лоацаш хилар технологически установкай, лабораторей, тIахьожама, автоматика арахецача продукце дикалга хьажаш йолча технически отдела болхлой. Брак ца хилийтара хоадамбольи фу даьд заводе?

Массанех а хьаьда укхаза оттадир хIара арахецача бедалаш тIара технологически установканей лаьрхIа бокъонца дола технологически карта. Нагахьа санна хувца езаш хуле цу карта барометрага а хьежаш цхьанкха хало йоацаш ший ханна а сиха а технологически режим хувнь вIаштIехьдоал хIанз операторо. Цунна хьалхе гучадовл продукци брак йолаш арахеца тарлуш хилар, из ца хилийтара де деваш фу хар сиха дола гIулакхаш.

Даьттаж селективни цIендеча установки арахецача продукце дикал хол бесага а хьежаш болгаш. ХIана аьлча кIуанех ца мишта цIенъеннай хьакхоккаш эталона образец хиларца цуй дикал йоаэц хала дац, продукце температуре хувцадарца талх бос а. Мишта вIаштIехьдоал операторий арахецача продуктий бос боаза. Бакъда, хила езача тайпара дика хиларна арахеца продукци. Дукха ха йоацаш Ленинградски конструкторски бюрос хьаьбей продукт цIенъеча хана бесага гIолла цахаддаш тIахьожам лоаттабеш йола Iалахьате дика прибор. Хьалха арахецаш йола продукт мишта хара бесага хьежаш валла вєайр оператора, мишта цуига хьожилга чIоагIа аьттув боацаш а лерттIа дикал къоаста ца хуш а дар. ХIанз из прибор отталчул тIехьагIа продукта дикали воаи хаьхата тIа дIаяздеш йолча цу тIа ма хьежа а продукт миштай а хоза Iохайна вагIа из. Нагахьа санна прибора тIа цуи бос таллха боккалойн цу сахьате из юкъамета а оттабаь нормах кица йоагIача тайпара юха а ший продукт арахеца воалу оператор.

Браки Iоухаш продукташ йовлгеш дIадоаккхаш йола уж тайпа прибораш оттаьй кхьча установкашка а. Деналара финиэаци ача установке оттайьй хьаарайналIача продукта дикал гIоранра температурала къоастлулу йола прибор. Кийча парафин хьаарадоагIача хана цуи лоалладара температура цахаддаш хьахьокхаш а мишта кхыйола а приборашт хатт парафин доаккхача установке а.

ХIара технологически установкe юкъ-юкъе оттаьй оператора бехках ца хиина брак чуяхийта йиш хургйола емкосташ. Установкашка йоккхача емкосташа латта продукташ ца тархийта вIаштIехьлоалийт цу мероприятеша. ЭIаммгача емкосташка брак латтахьа мара хилац, хIана аьлча установка технико-экономически хьокхамаш лох а ца долийташ хаьнматаьа чаххоах из продукт.

Цхьабакъда, арахеца продукци дика хилара карагIдаьлнарех кхоачам а баь Iеш ца завода коллектив. Установкай балха овсарле лакхъяра, арахеца ах фабрикаташ кийча продукци дикагIа хилийтара дIахо производство дегIайоалаелга да тха планех йолча мероприятешта юкъе.

Потребителашта чIоагIа эшаш а дIалейош а а тха продукташ, уж могаш йола отмыеш кхухьийт цар т(о)ога, хIаьта цу гIулакха из кхы а дикагIа хургйола бехкийнна тIабуле тха коллективана: «заводской марка сийлахьа хилийтара» предприятие серитача коллективо дакъа лацарца а бехкткхане хилара а цай республика кхыча предприятешца хьокхаш тех.

И. АРУТЮНОВ,
нефтемаслозавода сертерои инженерии заместитель.

РАЙОННИ ГАЗЕТИЙ ОАГIОНАШ ТIАРА

Хургйолча хьунакьанна йоакхо

Кхашка органически удобренеш яххара месячник дIайолаьй Киррова цIерахча колхоее. Дика болх бу шоллагIча комплексни бригада Джабраилов Юсуп норте волча хьаьнкIаш лелаерий звенос. 1500 тонн сесгIа перегной кхашка дIайихьай цар.

Къаьстта дика къахьегаш ба А. Вадина, К. Умрихина, Е. Сидоренко, Н. Табацкова, кхыбараш.

«Строитель коммунизма»
Шелковски район.

• • •

25 шу дохой болх

ТIадоагIача шера хьуйнань кхебара хIанзехьа кийчо еш ба Ассински яхача станицера совхоз бешхаьнаш лелаераш. Царна юкъе къаьстта дика болх бу Софья Тарасонна Крылова звеньевой йолча звенос.

ХьалхагIа хий а дакха цуи тIехьагIа сомашта зе дача са доаллача хIамаш бIенаш дIадоах цар. Къахьегарга хьежжа дика хьункъаш а хуъц масала укх шера хIара гектара тIара 333 центнер хьачаш, 21 центнер боалаш чуйицаб звенос, ма хьанна дукха сесгIа да.

25 шу да Софья Тарасовнае совхозе болх бу. Хьинаре къахьегаш, шийна уIадилла гIулакх дика чакхдоаккхаш я из.

«Знамя труда»
Сунженски район.

• • •

Техникана ремонт ю

«Терец, «Орджоникидзевский», «Техниченй», Мичурина цIерахча совхозашка йерта боахама техникана ремонт еш ба «Сельхозтехника» объединене болхлой.

Машинашта ремонт яра дIа-юха лела технически станцеш кийчъяй боахамашта.

«Ленинское знамя»
Урус-Мартана район.

• • •

Лаьттаж ойхаш латт

«Кавказ» цIерахча колхозе механизаторашa 700 гектар лаьтт аьхай. Шин сменах болх бу укхаза. Шоай шиэ хьинари цаходеш къахьегаш ба трактористаш Колиев Тапа, Цогуев Муцу, Войтуев Лечи, кхыбараш. 120—130 процент кхоачашъю цар шоай сменин нормаш.

«Маяк коммунизма»
Назрань-Юрта район.

КОЛЛЕКТИВ БОККХА НИЗ БА

Керда саг, сийрлача хьолнех — коммунистически общества саг хьалкхевара дакъе беча балха тIехь партийни организацена, боахамне кулгалхошта тIехь тIехьагIа дукхагIа ларда лупи коллективаш, общественность.

Коллектива низаца къахьегамхошта коммунистически кхетам балара болх тоабарал, из воагIача тайпара вIаштIехьбаккхарах дола масалаш дукха доалахе йиш я Грознерча предприятой коллективай юкъарлаш.

Массехк шера чIоагIа теркам тIабахийта социалистически ахье хьийна, коммунистически къахьегама болаие хьинаре дакъа лоацаш хьелай Грозненски вагонни депо коллектив. Декабрь бетта цхьа шу дола цу коллективо коммунистически къахьегама предприяти яха цIи яьккха. ЧоагIа уйла тIаххийта лелабу укхаза наха юкъера кхетьма болх, къаьстта коллектива низаца керда саг хьалхевара болх.

Халдамза производственни процессашта механизаци яра, чура производственни тоонаш лахара, экономически балха боарам лакхбара къахьаца вагонни депо коллективо семилетка йолаела дено массекхаза лакхьай производственни мощность, дукхагIа арахец продукци, семилетка тIехьхьарча шера хилийта лаьркIа хиннача боарам тIа кхоачаьй цига къахьегама овсарле укх шерре а.

ЧоагIа тIабийрзаб депо болхлой, инженерно-технически болхлой, гIулакхера кхы лешара. ХIана хила цу коллективе квалификаци лакхъяра курс яккхашод, в смешни говзал Iомаяза, экономически дешаа Iомадеш доаца кадрони бодала лаха. Къаьстта чIоагIа теркам тIабоккхийт партийни организаце производства нерте латтараш Iомабара, хIана аьлча цунах доаллаш да къахьегам вIаштIехьбаккхар халданза оргадоахаш тоадеага.

Производственни коллективашта керда саг хьалкхевеш беча балха доархIамера дакъа да къахьегама дисциплина тоалоя тIехьа бу болх.

Цу хьакъехьара герой Николаевича немалдераша кIадолалай дика гIулакх хьал а лоацаш боккха болх бу Грознерча цхьайолча предприятей коллективаша къахьегама дисциплина тоеш, из телхаерашта духьалара къовсам чIоагIбеш. Из патриотически гIулакх Грозне хьалхара хьаллаьпар химически комбината коллектив яр. Комбината механика аьча собранешка беригенеша кога а деш дIаьрхIаб прогульщикашта, лоьырашта, кхыболча къахьегама дисциплина телхаерашта духьал къиза къовсам лоаттабе. Администрацегарех профсоюза заводской комитетагарех зийхар цар дукхача дукхагIа болча болхлошта йола льготаш харнахьа лелрашта ма хилийта яхаш.

Ала дезаш да цу дакъе химикана практически болх беш хилар. Комбинате вIашагIъеллай кадрай общественни отдел, цехашка хержаб общественни хьисапе болх беш бола кадрай инспектораш.

Комбината центральни ремонтно-механически цеха слесарь Мальцев хасткаста къахьегама дисциплина телхаеш вар, смена тIехьайусаш а е віалла балха ара ца воалаш а нийслора. Цунах тарра лелар цуи балха гIулакхаш в. Юхлова а ше лелаеча ноча гIулакхашта коллектива хьалхашка жоп дала дийлар цун. Боккха кхетама болх бир коллективо ца нийсача ковкъа ваккха гIерташ. Йишта тIагIертта. дог ца п вакхаш ерригача коллективо баьча балхах пайда баьлар. Слесарь Мальцев сайрийнарча школа деша хайра, къахьегама дисциплина лорае лаьлар. хIаьта смении залакеш халданза тIаккхоачашъю. цеха а комбината а коллективай общественни вахаре хьинаре дакъа лоац.

Боккха политически болх бу химически комбината болхлошта, инженерно-технически болхлошта, гIулакхера бараша юкъе агитаторашa — партe идейни тIемахоша а. Хьалхашка латта доархIаме декхараш кхоачашде еарцагIйоах агитатораша комбината коллектив, дуней халкъашта юкъера гIулакхаш, партe чура а арахьара а политика царна дIайовзийт.

Боккха лоархIам болаш да предприяте, цеха, участка кулгалхошна массово-политически балхашца дакъа лацар, из болх организаторски балхаца цхьана тар а беш. Дукха ба городе лерттIа шоай участкашта кулгалхе хоаш, воагIача беса коллектива хьалхе лелаеш. Халданза коллектива юкъе кхетама болх беш, дика организаторашa а хьинаре пропагандисташ а хилаб хьахьокха кулгалхой, царех ба химически комбината директор нов. Шипов, Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача заводa директор нов. Семенова, «Грознефтехимстрой» треста СМУ-6 партийни организаца секретарь нов. Касумов, ПРМЗ директор нов. Сардалавили, кхы дукхахбараш.

Цхьабакъда, йоалла я наха юкъера организаторски кхетамех болх лерттIа вIаштIехьбаккханза, дукхагIча дакъе из бахьан долаш производственни план кхачаш ца еш йола коллективаш а. Дукхача хана тIехьаиса я «Трансмаш» завод, гормолзавод, Нохч-ГIалгIай мебельно-производственни объединени, кхыдараш. Цу предприятешка йо латт къахьегама дисциплина гIулакх, дукха болхлой балйара дIабуил.

Наха кхетам балаа хьакъехьара коллективна низ — из дукхагIча дакъе цо халданза а тIагIертта а хьехам а луш хIара саг хьалххевариа, цуй идейни сакхетам коммунистически хьисапа лакхбарца ба. Из декхар кхоачашдеш хила еза хIара производственни коллектив.

С. КОТИЕВ,
КПСС Грозненски горкома идеологически отдела инструктор.

ДИКАГIЧАР ЦIЕРАШ

Бахача наьха йиза йоаххо яра 10 барахьаш тега ательеи химчисткана баракъаш дIайийзеш 34 пункта, цул сесгIа ремонти мастерскаш, массови пошива салон-цех, хаьрхие республика районашка, дIа-юха лела бригада а я Грозне номер цаI йолча горбыткомбината. Ши-ше дикагIа гIулакх дара лелаеча ахье довккий хIамаш карагIдуал коллективашта. Итт бетта бахача кахьа гIулакх дара аьча итогех 115 процент кхоачашъяьй комбинато план, хIаьта баракъаш тегара план къаьстта аьча кхоачашъяьй 117 процент.

Коллективашта юкъе лаьттача социалистически ахье ...

[illegible]

Хьалхе лелаеча коллектива юкъе дукха хана дена болгалдоаина ... пи. бригадир Окопов, Вовкушевская, Осиева, ..., Сергеева, кхыбараш.

КарагIдаьннарех кхоачанбеш ац ательe коллектив. Кхы а ... къовсам лоаттабу цо ... бахь а комбината дIа-юха дуй бола ... байрана ... лелара.

А. КАТАЕВ.

КРАСНОДАРСКИ КРАЙ. Ново-Кубански районерча «Ленина никъ» яхача коммунистически къахьегама колхозерча партийни дешара кружокашкеи семинарашкеи дешаш 300 сесгIа саг ва. Цар Iомаду КПСС истори, диалектически исторически материализм...

Сурта тIа: КПСС историех семинаре занятии еш ва колхоза центтера бухгалтер И. К. Федотов.

Е. Шулепова сурт.
ТАСС фотохроника.

СОВЕТСКИ СОЮЗА ГЕТТАРА ХАРЦАХЬА ЛОАРХI ДРВ-ана ДУХЬАЛАРА АГРЕССИВНИ ГIУЛАКХАШ

ТАСС-а заявлени

Дуней общественноста укх деношка эгIазлонца хайоа Вьетнама Демократически Республикана цIаьхха а бокъо йоацаш тIаххайда хилар. ДРВ кхьча мехкашцарча гIулакхий министерства хьахдайкадаьча тайпара, 1964 шера 18-ча ноябре «Ф-100» а «Т-28» а яхача тайпаех йолча американски тIема самолетий бIарча группа Лаоса оагIонгахьара ДРВ фецарча довзонна чу а аьнна. Куанг Бина яхача провинце цхьан района юо хаьд. Цу белгалъьча заявлене тIа яххача тайпара, шоай территори лораеш йолча Вьетнамски халкъа эскара зенитни подразделенеша американски тIема самолетех цхьоь чу а кийтай, шиннена зе а хаьд.

Американски герзашнарча низаша хуккхьашка еш яц из тайпа провокацига Вьетнама Демократически Республикана духьала. Масала, укх шера хинчат бетта США авиацие хов а даьд, бомбаш а чуйийтай Тонкински залива районерча ДРВ наз бахача пункташтеи форда йистерча объекташтеи. Кхы а моттиге хийлай цу пачхьалкхен территорена нолеташ еш.

Вьетнама Демократически Республикана еш йола провоцсам налеташ хьалхкагIе а вIаштIехьа аьха, гучох. Индокитайски ахгIайоеи тIара тIом шербе лаьрхIа ацеш а. Американски кепа йоаэоно деча хоамашка хьежача. Вьетнамера тIом шербергбола планаш уттаеш латт Пентагоне, Къилбаседан Вьетнамеи Лаосеи объекташта бомбаш чуетта лорхI. Масала, «Уолл-Стрита джорнал» яхача американски газето йзду «американски фецарча тIема низашеи флотои Къилбаседеи Вьетнама территорена юкъе чу а даха, этта ра хьалхарча аргIанив Ханой Хайфона районе тIема в. хIаьта хетадгахьа, промышленни а объектаташ хIама тохава кланий хьакъехьа». Къилбехьен Вьетнамера тIом США-е шербар. Лаосеи Камбоджан лоIамаи суверенитетах цIаккха ца сощаш тIаккхуйдар. Вьетнама Демократически Республикана духьалара провокацеш тIа-тIа чIоагIдуш хилар бахьан долаш дукха материнал Iайнай Индокитае. Цу тайпара герзий авантюрай политика лелаяр женевски соглашенеш чIоагIгIа телхаелга а да, дуней халкъашта юкъерча права нормашта геттара духьала а да.

Машар безаш долча мехкийи халкъий дийна йола ... американски военни агрессивни гIулакхашна. Массане а ... цу тайпара ... Къилбехьен - Малхбалей Азерчен лепоигача дуней тIарчем машара гIулакха тIехье кхераме йолаш хилар.

ТАСС-ана тIадиллах. США авиаце Вьетнама Демократически Республика территорена налеташ хуца делаю агрессивни акци Советски Союзе хьаьда харцахьа лоархIаш хилар, йо дIадех цу нийха духьалара цу тайпара шоллагIа а провокацеш социйталга.

Советски Союза йолнин сенах латт аьлча, из латт, кхьча мехкийи халкъийн гIулакхашта хьаьнна а тайпара юкъегIертилга хила йиш ца хилара. ВIашагIкхийтача Штаташа йиэза кхоачашъе женевски соглашенеш.

Индокитайски ахгIайоеи тIа авантюристически планаш дагалоттаераша кхетаде деза вежарашка долча социалистически мехка кхелкъоастаеча юкъе дакъа ца лоацаш Iе Советски Союзага йиш ца хилар а аьшнаш йола новкъостал цуина де из кийча хилар в.

«СЕРДАЛО»
2-гIа оагIо, 1 декабрь, 1964 шу.

ХьатIадоагIача шера хьувкъама лаьрхIа

Юртбоахама къахьегамхой гIалбуташ дика гуйра яр укх шерар яр. ЦунагIа дукхагIа пайда эца гIерташ хьинаре къахьег Наурски производственни управлене «Калиновский» яхача комсаш лелаеча совхоза коллектив.

ЦхьоалагIча отделено къахьегамхоша 230 гектара тIара комсаш тийда, нийсъь Iай хIана дерзхоиаш дIакъайлай. Из болх эттара дикагIа баьб цу отделенерча М. Дуркина кулгалдеча цхьоалагIча бригада коллективо. Цу бригада 116 гектара тIара комсаш цIакъайла аьнна.

Дийи къахьегаме хьалхара моттиг лелаю цигарча комсаш лелаерхоша Вострикова Лидияс, Погодина Анвас, кхыбараша.

— Кхыболча къахьегамхошта хьекхам луш, шоашкара дикал бIаргалайташ болх бу цар, — йоах бригадира Дуркина Михаила.

Дика къахьийгал трактористa Мурцалиев Мухьмада а. Денна норма 130—140 процент кхоачаш ца еш ха яц цуи.

Совхоза коллективо дерригa кхашкара балхаш сихагIа йистедахар духьа къаьстта хьинарегIа къахьег укх деношка.

С. ЛАНОВ.

ЭКЗАМЕН ЭЦ МАШИНО

Харькове, «Укргаза» треста лабораторе хьаьй газепроводий сварщикаш, автоматизированни котельней наладчикаш, сваркашца вIашагIхийтача хIамай контролераш, кхыча профессей болхлой Iомабара йола экзаменатор-репетитор. Машина тоалхане йоацаши тешамеи я. Цу чу деллад кхайитта билети (специальностах дола хаттараш) царех хIаранена луш дола дих-дих жопи.

Экзамен луш волчо духхьал кланиша дIатIатоIаярца «хоамбеш» дIалу хаттара дола шоай жоп. Автомата чу я дIачу жел кхьча хоамаш вIашкатохаш а «экзамен» нийца шиь секунд кхалехьа йиза оцейка оттаеш а йола устройство. ТАСС-а инфо.

ЭСТЕТИЧЕСКИ КХЕТАМ БАЛАРА

Дукха болх бу Грознерча № 55 йолча юкъерча школе бераша эстетически кхетам балара. Из хьахьокх кхьиметтех городе хиннача школай художественни самодеятельностага хьажаро. № 55 йолча школа вокальни группо (цига дакъа лоацараш ерригаш йийгаш а) хьалхара моттиг лаьцар. хIаьта 270 дешархо юкъевоагIача хор шоллагIа моттиг. Школе хьахара кружока общественни хьисапе кулгалдеш я цхьайттлагIча класса дешарxо Тимощук Люба.

Дукха къахьег школе пения урокаш хьехача Г. Кнакчинца бераша эстетически хьехам телаш. Хьотте а болабеннаб школа зоций сийлахьа-воккхача композитора П. И. Чайковскена хетаххьа сайреш кийчбала. «Пиковая дама» яхача опера тIара дуьлаш кийчъю дешархоша. хIаьта пианиницаш тIехьайол дешархоша хоаш, цу сайреш кийчъу цо Чайковске «ГIургIажий Iам» яхача опера тIара халхараш а.

Цхьаккха цIей дIадоаш школа дешархоша сайре ца еш, е сакъердамера вIашагIкхетар ца хулаш. Къаьстта сакъерлаше кхуз школе тайп-тайпарча книжках йола конференцеш. Дукха болх ба исторически кружока члений: хIанз краеведчески кружока лаьрхIа материалаш гулъеш ба уж. Хьехархоше А. И. Шапималовеи В. А. Рубинцевеи кулгал а деш хIанз кружока членаш Грозне 100 шийнахьа тIей тIа хиннарий сурташ гулдеш, царех дола бакъдараш яздеш ба.

И. ГОРИДЬКО,
Грознерча № 55 йолча юкъерча школа дьехарха.

ЮРТБОАХАМА ЗНАНЕЙ ХАЛКЪА УНИВЕРСИТЕТ

Бо шолагІа шу да общественни хьесапе Грозненски опытно-мелиоративни станце вІашагІьелла юрта боахама знаней халкъа университет болх бен йола. Цига дешаш ба бригадираш, фермай заведующеш, хьажикІашн свеклан лелаеча механизированни звеной звеньевойш. Грозненски района совхозийн колхозийн производствай къибела хьалха латтараш.

Классени практически занятешка ладугІарашa Іомаю хьайбаш лебадара дикагІйола методаш, юрта боахама культураш лелаира прогрессивни технологи, хьалха латтача коллективашка къахьегам вІаштІехьбаккхара опыт.

«Машаоа тІехьа лоаттабу къовсам дуней революционни прогресс дегІаври» яхача темах берригача дакъагІарашa хьалхара занятш дьчуй тІехьагІа шо-шоай факультеташка йолаелар занятеш.

Растениеводствай факультете хиш лоахача лаьттанашка хьажикІаш лелаяра технологех лаьца лекци йийшар опытни станце заведующе заместитель вов. Ковальске. Станце опытни боахамах лаьца дукха наьданера хІамаш дийцар лектора. Масала, ухкаарча хиш лехкача лаьтта хІара гектара тІара силоса лаьрхІа моша йолаш чуйнцача хьажкІех 500 центнер моша доакъар хиннад. Цуй хьайбашта найдане хургдолчун доакъІов бича 12500 доакъара единицен хІаоа килограммана цхьа граммал лаварца нийсдича 5 центнер белокнул цхьан гектара тІара хьалаьнига доакъавах. Цигара ялта лаьрхІа чуйнцача хьажкІех а 50 центнер хул жаьера доархІаш бича. Нагахьа санна доакъара чуйнна гІадаьжай дІальохІача цу дерригнех лааьан гектара тІара хьахуа 10400 доакъара единицен 4,6 центнер белока. По хьаьхока нагахьа санна хьайбашта доакъара лаьрхІа хьажкІаш дІакоаш хуле моша йолча хана хьакха а хьенха нарех силос йолийр найзнагІа хилар.

ХІаьта алат лакиахар дегІаоагІилла мишта хургда? Доакъера бола дегІайоалнешше а цахадаш йоакха е эзаш ма хий цор адсийдаккхар е. Цхьайолча опытий доархІаш а бийш вов. Ковальске хьехам бу:

— Хиш лехкача майдаш тІара шоай шиппа хьувакъан баккхар. Хиш лелаеча лаьттанкара мІа геттара дайха хиларца, хьенка долаеча хан не Іадужаш хиларца хьалха геттара хала дІа шейа йи хьувкъам чуэца. ХІана урдлаттара чІоагІагІа бола «Безостая-1» аха кІа масанаьнга дІадаьржа хиларах ма хало дІальинай. ТІаккха, агротехника бокъонийн деррига хьалаш хилча хиш дехача лаьттан гектара тІара 40—50 центнер кІа чу а ийца цуй тІехьагІа силоса а йоцача доакъара е лаьрхІа кІас мегаргьа хьажкІаш. Иштта дІайийнача хьажкІий гектара 250 центнерага дІаклоачаш уж силоса чуэца йиш хилар къахьоккхад практико. Цу тайпара цхьан хайнехьовчаьщу хлатен хьайбашта доакъара база хьайнен декхарал.

Къахьта естествонни доакІенашка а лелаш ний хьалашка доакъарадонна хІенага да хегІах лата протеин. Хьайбашта эшачун 40 процент мара дІалан из царех. Растениеводства бригадирашта хьажкІаш, соеш, кхеш хІаьли а а еш нІеррах бола хьехам бу лектора. Белкови культураш соеш а кхеш 25 процент, йожаш хьажкІий силоса лаьрхІа моша йолаш чуэнарІйолаш а дуй расчёт. Цу тайпара хаь доакъар дика а деррига а дуъ хьайбанка, хІаьта, алсамйоал йаргара йоаккха продукт.

Доакъараш нийслеча белкови проблема кхоачашъяра боккхача доархІанера хиы цхьаьнха режер а хьайний нов. Ковальске. Люцернах нийса найда эцар да иа. Массаза санна аьла лаьрхІа из хьоккаш хилча белок дуккагІа йола цуй листаш йор. Йокъалу уж, ТІаккха Іо а хег. № 1 йолча шурий совхозе лингебина чуэнарах дийцар по. Ухкана вола холамехьа хьайла а хьенха геттара сиха сушилках чакх а йоакхкаш оьхьар на. Иштта хьенхача цуй хІара килограммах 0,75 доакъара единица йоал, хІаьта массаза хулачуъ люцерни аьлах йоакхачул 2—3-зза дуккагІа белокаш а йоали. Ахьа люцерна хьажкІий силосаца а а ейн доаханна ехкаш хилча геттара найдане хул. Шура алсамйоал, хІаьта доакъар вІеангагІа дуъ, тІаккха шурайта дІалодар лох а ду.

Бовкъалдар аьлча, иштта районни нийсъяркІ деттача доахайна шура тІечехай укх шера № 1 йолча шурий совхозе, 9 бетта вІоачаигьдай шура яккхара шера плана.

Цу факультете шолагІа лекци йийшар республикански опытни юрта боахама станце Іилман болхлочо вов. Дробышевас. Вайга йолаш йолча удобреней дикалах, фосфора, калие, азота препаратий вІашагІтохача формах лаьца дийцар цо. Бхашкен огородашкен хинех хьакъалца пайда эцаш хилча юрта боахама культурай хьувкъам дегІабарах лаьца дукха масалаш йихийлар вов. Дробышевас. № 3 йолча сомий-бахча даарий совхозерча Хорошилова Анлай звенос гектара тІара чуйнцай 560 центнер хобац. ХІаьта 1-ча Мая цІерахча колхоза бахца даараш лелаеча нов. Сагута бригадо 300 центнер нарсин чуйнцай хІара гектара тІара. Грозненски опорно-хьокхама совхозе йоаккхача могтига хІара гектара тІара 250 центнер шекара свекла чуйнцай. Минеральни удобренеех хьакъалца пайда эцарца химе лаьл из деррига а.

Боккхача бечача лодиигІаш фермай заведующешa. бригадирашa хьайбашцарча балхий говзал Іомаеча факультете йоахан деттаи механизмех нийса пайда эцарах лаьца «Сельхозтехнико» республиканси отделене инженера йийшача лекцеш.

ХІаьз фермашка массанахьа оттаьйоалаш а механически шура йаккхара аппараташ. Цхьабакъда, дукхагІйолча моттигашка нарех леттІа пайда эца-м хан. хІаьта доахангаба йоаккхача шурийнен цуз совгІа цар физиологически хьалаи геттара зене а да иа.

Масала, цхьай хана механически аппаратанца йоаккхаш хилча доахана шура эшйо яхаш латтьаш бар Ермоловски оалхазарий совхоза хьайбаш лелаелфаш. Техкача, механизмай а бохийш, цара гІулайх лерий бехаах из хилар гучаяльлар. ЛерттІа дІаоттаеш хилча минута 50—60 импульсах болх бе беза аппаратана. Уххаза минута 90 импульсах байтаб цара болх. КхетадеIш ма ний иштта сиха деттача доахнийна лазал деш хилар а, хІаьта цар шура цолаергхилар а.

Механически шура йоаккхача аппаратех пайда на эцарах. — йоах дІахо лектова. — Шелковски районна «Коммунизмага бола никъ» яхача колхозе пай а доккхий гІалатиш дувлайт. Лехерча вакуумах а оттайна бол байтаи хилцаб уллаза аппараташна. ХІаьта доакъча вакуумах оттайнча массахана цІенъьхьа из йоакхаш моша хул шура. Из бахьан йолаш ханат цуй бутт хьалха лекъар доахан. Цунах кхьа шура а йоь, хІаьта хьайбаш лебара чІоагІа зене а кул.

Дика чакхъелар занятеш халкъа университете. Берриге ладугІараш чІоагІа раьзе хилар: прокаволстве чІоагІа эшаш йола цар занятеш лаккъелар.

А. КУНИМОВ,
Грозненски производственни управление парткома инструктор.

ІуЙре. Хьийдан долача Эса шийна лиикъ баллача чІожера хьахьекхаш шийле мух бар. Боамбе кусокаш санна дохк ледар кхаш тІа гІолла. Дохка юккъе гІолла электрически сердал чакх а йоахаш гІараца, татана йоагІаш яр трактор. Юххера а бахкха бальар тІехьарба го. Кхай юкъера хьаара я лаькха лаьк тІа трактор сонайир Белхароев Мухьмада. ТІаккха кабина чура Іовальар из. Дохк эйделар, ше аьхача лаьттана йарг лоах Мухьмада.

— ВорхІ гектарал кІеангагІа хургьац, — аьлар трактириста шеийна. тІеххоачашъяьй норма. ХІаьз салаІа мегаргда.

Шийна 14 шу даьлча болх бе волавелар Мухьмад. 1949-ча шера шахте дІаболабир цо ший болх. Цул тІехьа фабрично-заводской балхаш Іомадеча школе дешаш хилар из. 1950—1954-ча шерашка шахте забойщикалла болх беш хиннав вов. Белхароев. Цул тІехьагІа Фрунзе баьб цо болх. 1960-ча шера дехз Сунженски района «Заветы Ильича» яхача колхоза член ва из. Шерагара шераса ший къахьегама толамаш совдоах цо. ХІаьта укх шера а ДТ-54 яхача ший трактораца 1200 гектар условни оахаш лаьц Мухьмада. Колхозе эггара боккхагІйола хьокхам ба из. Хаккхалца хьа коммуниста вов. Белхароева ший балха кофме кхоачаш ца еш моттиг хиннаяц. Массаза я ала хІама доацаш дика хул цо баь болх.

Шена дот долаш. къахьегам бесаш махаца ІомерIа хиларах. Алхасте яхача юрта бахача наха дукха вола Мухьмах. Колхоза партийни бюрон партийно-пачхаьалкхен тІахьожама новкъостала йолча групнай член, агитатор ва из. Белгалдаккха лезаш да вов. Белхароев ший балхах дика доархІалой а кхачам хилал дийша ца хилавах тІаьекка гІулакхаш куцна леттІа кхоачашдулуш на хилар. Цудукха Мухьмада деша а лаьохІар. ХІаьз кхлагІча класса дешаш ва из.

ВорхІ класс яккха безам ба са, — йоах Мухьмада. — ТІаккха техникум йоаккхаргья. Агроном хила безам ба са. ХІаьта кхьйк тайпара хила йиш я яц. Са йинарийн вежарийн дешаш ба.

Сурта тІа: «Заветы Ильича» яхача колхоза тракторист Белхароев Мухьмах.

П. КИРИЕНКО сурта тексты.

КОЛХОЗХОШТА ДОЛЧА ПЕНСЕЕХ

РСФСР социальни Іалашбара министра заместителаца Г. Т. ДРОЗДОВЦА хиина къамаьл

1965-ча шера 1-ча январе декз дІадолалуш долча колхозий членашта пенсеши пособеши телара хьакъехьарча Законага хьежжа. СССР Министрий Совето положенеш чІоагІъяьй колхозий членашта пенсеш, берах болчен бер даьчей кхалнахаколхозхошта пособеш хьожадарен дІателарен порядка хьакъехьа, колхозхой социальни Іалашбара советий, пенсеши пособеши хьежадеча комиссей, централизованни союзни фонда хьакъехьа.

ТАСС корреспондента РСФСР социальни Іалашбара министра хьалхарча заместителгара Г. Т. Дроздовгара дийхар колхозхой социальни Іалашбелга мишта хургда хьадувца, аьнна.

— Колхозий членаш социальни Іалашбара хьакъехьарча кердача документаша белгалдоахаш да, — аьлар Г. Т. Дроздова, — пенсеш хьежадарен дІателарен порядок, цар бараш. Колхозий членашта (цу даьгьечкъьерий доккай болчар е), байцача колхозхой дезалий членашта (нагахьа санна уж кхоабаш вола сагІ дІакаьнна уж йисабале) хьежадеш а дІателаш а да пенсеш. Нагахьа санна гражданий тайп-тайпарча пенсешта е тайп-тайпарча органий пенсешта цхьан кепа бокъо яле, царна хьаштдоллаш дола цхьа пенси хьожаду царна. Колхозхой социальни Іалашбара йолча централизованни союзни фонда чуйтах тела пенсеш. Колхозхой дохелех цхьаькха хІама юхе ца совдаеш три уж. Пенсешта тІера налог а яккхац.

Колхозхой социальни Іалашбара советаш социальни Іалашбара йолча пачхаьалкхен органашца дешала пенсешна Іалашбелга.

КЪОАНАЛЛА ТЕЛА ПЕНСЕШ

Къоаналла пенсеш йиах бокъо я колхозий члений: 20 шерал кІеангагІа йоацаш балха стаж а йолаш 65 шу даьннача маІача цхьанех 60 шу даьннача кхалнаьхен. Пхиъ е кхо дукхагІа бер а даь ворхІ шерага кхачавдаш уж дьалхейна кхалнаьха-колхозхой бокъо я балха стаж 15 шу а йолаш, шоай 55 шу даьнча декз пенсеш йиле.

Хоьш да Украина малхбузехьарча областашка, Белорусски, Молдавски, Литовски, Латвийски, Эстонски союзни республикашка мехка кхьча районашкарчул тІехьагІа колхозаш вІашаІъежжа хилар. Юкъарча положение тІа белгалъяьчул кІезигагІа къахьегама стаж яле а къоаналла хьожадеш дола пенсеш хьожале йиш я цу районашка. Колхоз вІашагІъеллача хана пенси хьожадел гІа дехача хана юкъерча шерна кІезигагІа хила йиш яц из стаж.

Юртбоахама артелий членашта къоаналла хьожаду пенсеш укх боараме хул: бетта доагІача 50 сомага кхаччалца долча алапех 50 проценти цул совнагІа долча алапех 25 проценти. Эггара кІезигагІдар бетта 12 соми эггара тІехлар бетта 102 соми да къоаналла душ деля пенси.

Болх бе могаш е ца могаш хилар хьисане а доацаш, валлалца хьожадеш да къоаналла хьожаду пенси.

ИНВАЛИД ХИЛАРАХ ТЕЛА ПЕНСЕШ

Инвалид хиларах тела пенсеш хьожаду цхьоалагІча е шоллагІча группах болча инвалидашта-колхозхошта. Инвалид хилара бахьанаш а, дуй группа а, хІаьта иштта инвалид вала хинний а [illegible] экспертни комиссеша (ВТЭК) къоастаду. Цу тІа а тІаккха хьожадеш дола пенсеш инвалидал шоллагІча хана хиннадале я хьожаду колхозе болх беча хана хиннадале а, колхозе дІачувахалехьа хиннадале а, колхозе болх ца беш совнча тІехьагІа хиннадале а.

Инвалид хиларах колхозхошта хьожадеш дола пенсеш хьожаду бола беча хана лозавь е [illegible] е, профессионални лазар цунах хьовърчадале а, хІаьта иштта шоллагІа лазар цунах [illegible] а.

Колхоза член болча тІехь инвалид чиннарг лоархІ нагахьа санна цхьарча боалане болх беча хана (цу даькъе [illegible] ваха волча хана а) из [illegible] а, хІаьта иштта колхоз бахьане шоллагІа кхы хІама [illegible] из [illegible] а, цхьаннадала вим гІулакхаш деш из хиннадале а — пачхьалкхен е общественни декхар кхоачашдеча хана, граждански декхар [illegible] хара.

ШоллагІа дола лазар [illegible] инвалидаш хиннача колхоз[illegible] пенсеш укх боараме хьожаду: цхьоалагІча группах болча [illegible] тІа — бетта доагІача [illegible] сомага кхаччалца долча алапешта тІера 50 проценти, цул совгІа юкъеддача алапена тІера 20 проценти; шоллагІча группанарча инвалидашта — цу [illegible] 40 процент.

Эггара кІезигагІдара пенси: цхьоалагІча группах инвалидаш барашта бетта 15 сом, шоллагІча группах барайта — бетта 12 сом. Эггара тІехдола пенси: цхьоалагІча группа — бетта 75 соми 50 кепаги, шоллагІча группа — бетта 61 сом.

Балха тІехь айвалара е профессиональни лазар кхетарах инвалид хиннача сага луш дола пенси укх боараме да: бетта доагІача 50 сомага кхаччалца долча алапена тІера цхьоалагІча группанарча инвалида 60 проценти шоллагІча группанарча инвалида 40 проценти, хІаьта цул совгІа керттерча алапех 20 проценти. Цу пенсей эггара лохегІара боарам: цхьоалагІча группанарча инвалидашта 18 сом, шоллагІча группанарча 14 соми 40 кепаги бетта. Эггара тІехдола пенси цхьоалагІча группа — 102 сом, шоллагІча группа 76 соми 50 кепаги.

ДЕЗАЛ КХОАБАР ДІАВАЛАРАХ ТЕЛА ПЕНСЕШ

Дезал кхоабар дІавалараx тела пенси йиле бокъо я декхарна колхозлочо кхоабаш хиннача болх бе ха кхачавза болча цун дезала. Болх булургбоачаче дезал лоархІ: 16 шу (нагахьа дешна багІаш бале — 18 шу) кхачавза дола бераш, вежарий, йижарий, венай а цйинай а бераш, цу хана боккхагІбарий а бокъо я из пенси йиле, нагахьа санна 16 шу кхачалеьха цхьоалагІча е шоллагІча группера инвалидаш хинна уж бале. Цу тІа я вежарашта, йижарашта, виІий а ийнай а берашта из пенси лу нагахьа санна къахьегалургдолий дай-ноаной дар беце. Да, нана, сесаг, мар къахьегалургдоацаш лоархІ нагахьа санна уж укх хана кхаьчабале: маІа нах — 65 шерага, кхалнах — 60 шерага е цхьоалагІчех шоллагІчех группера инвалидаш уж бале. Даь-даи наьнадан 65 шу даьннадале, даь-нанен нанна-нанин 60 шу даьннадале, е цхьоалагІчех шоллагІчех группера инвалидаш уж бале, нагахьа санна уж кхоабилга законах тІадожам гаргара нах цар беце.

Дае а нанас а шинне а кхоабаш хиннача бераш ва е нана делча пенсеш йиле бокъо я царен (дань-наьнах) юкъедисар болх беш дале а. Деша дагІача берашта, вежарашта, йижарашта, виІий а ийнай а берашта пенсеш тел цар отиелдеш йилойла а. Шоай доаца бераш шоай дараш санна лелалаьча наьха даьй-ноаной санна пенси йиле бокъо я, хІаьта иштта цар лелаяьча бераш а цар шоай бераш санна бокъо я из пенси йиле. Нагахьа санна итт шерал кІезигагІа йоацача хана маьр йоІо а йоІо а е сесага йоІо а йоІе а кхоабаш уж хиннабале, наьха маьрий даь сесагІий а даьй наьнех санна бокъо я пенси йиле.

Дезал кхоабар дІаваларах телача пенси боарам [illegible]

СТАЖ ЛАРХАР

[illegible] бокъо луш йолча [illegible] стажа [illegible] колхозе [illegible] хиларах [illegible] ШоллагІа а бола, [illegible] а. Стажа [illegible] укх колхоз [illegible] юртбоахама артелий хиларча боахаме ба болх, промколхозий, юртбоахама [illegible], лаьттанцара балхаш [illegible] вІашагІъехкача товариществай, чкъарий-промыслови товариществай членаш болаш баь болх.

Колхозий правленеш колхозхошта пенсеши пособеши хьежадара йолча комиссешта бокъо лу пенси телара йолча балха стажа юкъе ца йоахийташ йита, цхьаькха бехкаьло а йоацаш колхозхочо вІалла а балха ца ухаш, общественни къахьегамах къехкаш [illegible] ха.

Пенси хьожаде бокъо луш йола балха стаж лоархІача хана цу юкъе ца дохийташ дут [illegible] долча документех 1965-ча шерал тІехьагІара цхьанна [illegible] а йоацаш эггадаь эггара кІезиггІара [illegible] къа[illegible] [illegible] чкъа[illegible] [illegible] доакх[illegible] лонегІа [illegible] беш колхоз[illegible].

Боккха [illegible] болча хана [illegible] дІалийна хинна СССР [illegible] доакъ[illegible] колхоза[illegible] колхоз[illegible] балха стажа [illegible] цу дІа[illegible] моттиг[illegible] на да, цу [illegible] дукъала [illegible].

ПЕНСЕШ ЛАРХАР

Пенси деша [illegible] болх беш [illegible] шерах цунна [illegible] вІашарча яхе шера [illegible] цхьан [illegible] лаьрхІ пенси. [illegible] луш [illegible] валалехьарча тІехьарча [illegible] шера [illegible].

Ловкенча белгалдаьча [illegible] шера юкъедоаш СССР Гер[illegible] Низашка гІулакх деш хьакха [illegible] цхьабакъда, [illegible] шера лоархІаш [illegible] гІа алапи кхаьстаьча [illegible] шера юкъера лерарья а лархІаш цу хана.

Пенси хьожадеча хана найдеш хиннача дукхагІа алапи а найдеш пенси йоладаьча тІехьагІа шин шерах i кІезигагІа йоацача хана боахаме болх баьча колхоза членаш болча пенсионерашта пенсионера заявлена кІарга хьежжа кердача боараме пенси оттаду, хІаьз ца дукхагІа найду алапи а лоархІаш.

ПЕНСЕШ ХЬОЖАДАР

Пенси деха [illegible] заявлени [illegible] хьаза правленега ду. Правленеш социальни Іалашо яра йолча колхозе советаца вІаштІехьдоах пенси [illegible] волча колхоза члена балха стажа а цун алапе а хьакъехьара эшаш дола документаш, тьаьина заявлени а шоаш ен йола представлени а цар дІайохьийт колхозхошта пенсеши пособеши хьожадара йолча комиссета.

Колхоза правление [illegible] Іалашо яра йолча колхозе [illegible] пенси ца хьожаволла [illegible] решенека колхоза [illegible] моттиг [illegible] [illegible] колхозхошта пенсеши пособеши хьожадара йолча комиссета заявлени яла. Цу тайпара гІулакх нийсделча колхоза правленин социальни Іалашо яра йолча колхозия совети декхарийла я колхозхочой пенси [illegible] бахьанаш [illegible] заявлени яла.

Колхозий правленеш социальни Іалашо яра йолча колхозий советашца цхьана [illegible] представленех е колхоза правленин социальни Іалашо яра йолча колхозии советей заключени а йолаш колхозхочо енача заявленех пенсеш хьожаду колхозхошта пенсеши пособеши хьожадара йолча комиссеша.

Колхозхошта пенсеши пособеши хьожадара йолча комиссе решена латтъа йиш я колхозхой социальни Іалашбара йолча районни советe. Социальни Іалашо яра йолча районни советa решени кхы юьца ца езаш хьалда я. Пенсе [illegible] органаша дувцаш дой.

ПЕНСЕШ ДІАТЕЛАР

Пенсионерашта бувзама органашка гІолла уж бакъча моттигашка дІа а кхуьйн пенсеш дІател социальни Іалашо яра йолча районна (городий) отделаша. Социальни Іалашо яра йола отдел йоацача районашка пенсеш дІател къахьегамхой депутатий [illegible]

Колхоза [illegible] ча доахана а юрта [illegible] пачхаьалкхен [illegible] [illegible] Болхлой [illegible] (колхозашка е юрта [illegible] пачхаьалкхен [illegible] [illegible] дІайохачa) [illegible] [illegible] телаш.

Пенсеш дІасте [illegible]. Къоаналла [illegible] [illegible].

[illegible] ВОРХ БЕР ДАЬЧЕН КХАЛНАХА ТЕЛА ПОСОБЕШ

Пенсеш [illegible] Законе [illegible] кхалнахана [illegible] а, цар балха стаж [illegible] а, берах хиларах бер [illegible] бола хана пособеш йиле. Колхоза [illegible] кхалнахашта [illegible] цхьаькха хІара тІара а да доахаш централизованни союзни фонда чутах тел уж пособеш. Пособешта тІера налог яккхац. Бер даленей 56 календарни ди бер даьчул тІехьагІа 56 календарни ди отпуск лу кхалнаха-колхозхошта, хІаьта нагахьа санна бер дигга гІоазадаьнна далчен е шола бераш даь хилча 70 календарни ди отпуск лу бер даьчул тІехьагІа. Нагахьа санна цхьаькха бехкайло а йоацаш дешнах балха ца ухаш, общественни балхах тувлалуш кхалсаг-колхозхо хиннале, из пособи ца луш йита йиш я.

Берах хиларах бер даьрах отпусе долча ерригача юкъагІа алапи цу кхалнаха уйх боараме царна доагІаш хинача алапех яхо дакъа дача царех ши дакъа. Цу тІа а алапена юкъеболa царна тІабоагІаш йиша беррига пайда. Цу даькъе болх дика бараш совленагІа [illegible] хинар а тІехь. Ерригача бер дахьарча юкъагІа доагІа пособи хьалаже а дІалу. Бер даьчул тІехьарча юкъагІа доагІа пособи бер даьчул тІехьагІа дІалу. Из пособи хьожаделга а дІалугга а оаллаш больнични листаш лу.

ПЕНСЕШИ ПОСОБЕШИ ХЬЕЖАДАРА ЙОЛА КОМИССЕШ

Уж комиссеш шин шера лаьрхІа вІашагІйоахк колхозхой социальни Іалашбара йолча районни советo. Царна юкъеболх цу совета член (комиссе председатель). Социальни Іалашо яра йолча районни отделени районни финансови отделени векалаш. Социальни Іалашо яра йола отдел йоацача районе комиссена юкъейола райисполкома председатела заместитель е секретарь.

Колхозхошта пенси е пособи хьожадара дола дувцача хана решеней кхоачаш комиссе а йолаш комиссе. Балхашта лоацаш дух пенси хьожадаре вола колхоза член волча колхозой векал. Къоаналла, инвалид хиларах дезал кхоабар дІаваларах колхозхошта а, хІаьта иштта берах хиларах бер дарахи колхозий членаш болча кхалнаха а пенсеш хьожаду цхьанкьеанашта пенсеши пособеши хьожадара йолча комиссеша.

КОЛХОЗХОЙ СОЦИАЛЬНИ ІАЛАШБАРА ЙОЛА СОВЕТАШ

Колхозий членашта пенсеши пособеши хьежадарна а дІателарна а кхуьзадена дола дешаш къестадара цу тайпара советаш вІашагІйоахк колхозашка, районашка, областашка, краешка, автономни союзни республикашка. Колхозий представительни органаш, а йолаш, советаш балхаш ду общественни хьаламар йоле балха долча новкъостала лакхосс колхозий шоэра [illegible].

Колхозхой юкъарча собранено (е уполномоченнай собраньенa) гуллача кулгаш урагІа а дийлача хоржа социальни Іалашо яра йола колхозии совет. 5—11 саг юкъе а йолаш шин шера хорж из. Колхозии совето шийна юкъера Совета председатель хорж. Совето колхоза правленин йоалла нийцду пенсеши пособеши хьожадара хьакъехьа представлени яха эша документаш.

Пенсеш хьожадара [illegible] дІаоттар, [illegible] хьакъехьара долу къоастадар, иналоколхоза хьакъегама кхинкаш а кхьдол документаш а нийса лелалой толхам бар колхозии совет я. Иштта из а колхоза правленеца цхьана пенсеши пособеши хьожадара хьакъехьара представленеш хийчъер а.

КОЛХОЗХОЙ СОЦИАЛЬНИ ІАЛАШБАРА ЙОЛА ЦЕНТРАЛИЗОВАННИ СОЮЗНИ ФОНД

Колхозий валдан доходех еш йола отчисленеи хІара шерра-шера СССР пачхаьалкхен бюджетера еча ассигнованеи чутел хьаю централизованни союзни фонд. Колхозаша еш йолча цу тайпарча отчисленей шерра-шера боарам уттабу СССР Министрой Совето. Колхозо шера ен йолча отчисленеи кхьастаи а беш, йадахача шера боахамий хиннача доалий доходий эггачи тІара ш отчисленеш.

(ТАСС).

ДИКА КХЕДУ ІАЬСИЙ

Райхьант да йоцал бие хьаяхлеІа тамаш ваьха Насовен района «Октябрь 40 шу» яхача совхозе. [illegible] хьаш масанахьа а йоахаш ва из. [illegible] Йола ТІой-Юртарча отделенена уэра-товарни ферма бригадира ва. Дзортова. Деннен байсашлен дукхагІа йолча хана ферме хул из, цхьиеттех делкъийнен пхьерийнен хьама лаьо хьайта хала да Райхьант. Цахас безачта санна гІулакх ду Албакова Райхьанта шоацарча 100 Іаьса.

[illegible] уж Райхьантага 100, дукха ма дий уж цхьан сага, — хетт саг?! Ше дІаьш болх бе безаьа хинна яхй из. ХІаьз цо дІайицачу гранийба Іаьсий эсала да. Цхьа бутт баьча геттара дика возал тІа кхетийтадагда царна Райхьанта. Нагахьа санна цо кхоачашделгда хьанайдаь, хиттой бош доаш ехольевар на дар.

Хьалса хІора Іаьсиа денненах бийсанен тІаьхета дезал 450 грамм хила дезача 550—600 грамм тІаьхет цуй группера Іаьсанта. Цул совгІа, ер шу дохадерча деве хьаьа Іаьса а деппашан цуй гутвовоа.

Аьл цора телатиацаьла из баьла балха опыт геттара хада а хетам къонача болхлойта хьалу Райхьанта. Цу ферме Райхьайнада цІаьна болх бен а цуй йоІ Тамарой а. Совхоза кхыча Іаьсий лелаедий толамашца лоархІаш бетта Тамарос а лелаю Іаьсалх. Денненен буссаш 800 грамм доахал тІаьхета от кхоабача Іаьсашта.

Совхоза СиІлех доспа тІа хьахтъа доаля Албакова Тамарай сурт.

Из хІана кьоаев из боллаш а, шийна найнагІдаьнийнех кхочаьйоа на а Іоке цхьа а дика цхьахьет Тамарос.

С. МАМЕДОВ.

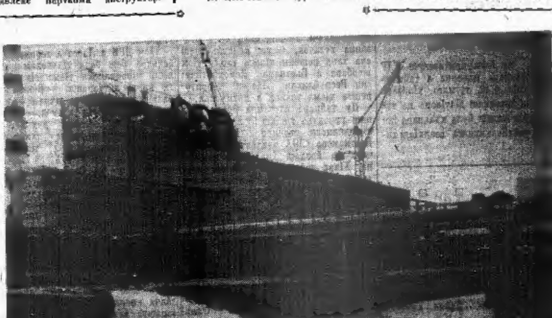

РОСТОВСКИ ОБЛАСТЬ. Хьалхьенлаттача Новочеркасски ГРЭС-е доархІамера стай хьотІаьттай эггара хьалхара энергоблок йолаалийта кийчъяра. № 401 йола земснаряд тІадоагІача канала чу гІолла айхха гаргахьачай станцена юхерча котлована, цица ца дьайина йолаенай. Трубопроводa чу гІолла хІара сахьата котловано чу докийт цхьа эзар кубометр гарта хий. Пишлоньхой коллективо ший деррига низаш тІадахийтад 300 эзар киловатт [illegible] хьаш йола хьалхара блок ший [illegible] хьа болх бе йолавийтар дукха.

Сурта тІа: хий чудохийташ латт станцена юхерча котлована чу.

В. Турбина сурт.
ТАСС фотохроника.

Атомо тезду хий

Дира хин тездара хьакъехьа согласеи ай укх деношка СССР-ан США-нен юкъе, цу гІулакха атомни энергех а пайда а оіаш. Цу согласене лоархІама хьакъехьа дувцар дийхар оаха СССР атомни энерга пайда эцара йолча пачхаьалкхен комитета председатела заместителгара, технически Іилмай докторгара И. М. Синёвгара.

ХІана кІорах, нехкдаьттах, газах а санна тІа-тІа дукхагІа промышленни бедал хулаш йоагІа хих, дІахорча технически прогрессо, городаш шерьяларо, юртбоахама производство интенсивно лакхъялоро «Хин йоцал» тІакхоачалр кхерам ба адамашта. Дунен дуйкхача районашка теза хий ца тоъар сагатагІа йола проблема я хІанз а. Хий ресурсашка диллача хуней тІа эггара хьалхара моттиг лоаи СССР-о. Цхьабакъда, вайнга а лерттІа дІа-юха нийсдьаьац из рузкъа. Хьорсамашкарча хих ткъе процент мара кхачац нах дукхагІа бахача а мехка керттера промышленность йолча а моттигашка. Теза хий эггара дукхагІа эшача районех цаІ — Донбасс. Тоъаш дац из Крыми Къилбаседа Кавкази санна йолча вай Дахьен областашка а. Каспийски форда Йистошка бахача наха мала хий йайнерашна хьуъь. Малхбоален Туркменерча мехкдаьтта промыслашка самолеташца кхуьъ мала хий, цу тайпарча «фенарча» кубометрга бІаь сом совгІа мах бода. Казакстана шерача даьгІенашта кхы а итташ миллионаш жа леладе йиш хургьяр, нагахьа санна цига теза хий даларе.

Цу цхьан хана СССР территоре а кхыча мехкашка а я океанашкарча, фордашкарча, Іамашкарча дирача хий, лаьттанна кІалхарча дирача хин лакъаргІйоаца ресурсаш. Цу дукха эггара сагатагІа волча Іилматехнически векхарех а лоархІаш хьалхашкь оттаю хий тездара проблема. Тоъал дукха способаш уйтаьай хІанале а, цхьабакъда, новкъахале а, цу ерригаех а хІанзалца кхьахур дукха мах бода хий мадап, хІара кубометрга пхьацца сом а доцаш. Дира хиш сихагІа а хутхагІа а (деннен бийсаннен миллионаш кубометраш) тездулургда атомни энергех пайда ийцача.

Дира хиш тездара гІулакхa, цу даькъе атомни энергех пайда эцаш а, СССР-ан США-нен юкъе аьча согласенена кулгаш яздар цхьана нийсдекнал вайбараш шоайцига бахьа цІаккхьачачуа тІехьагІа уж дешаш леладеш бола америкнански специалисташ вай мехка бахкарца. ХІанз мехка гІолла лел уж, хиш тездара гІулакха йолча тайп-тайпарча организацеша йідаьча Іилмай балхашка а опытни установкашка а хьож. Уж хургба хІара денна Каспийски фордa чура йиъ-пхиъ эзар кубически метр дира хий дистилляце поккъеставца тездеш йолча йоаккхача хий тездеча установко болх беча гор. Шевченко. Лоайна аьлча укх тайпара я из способ: дирача хих дІвах а луш Іи хул, Іы мара тух хьа ца а доацаш, комленсировать а дей, теза хий хул. Из процесс дукхха лагІаш долаш а йоахлуча турбиташ тІа тухий гІоа тІажаргйоацаш вІаштІехьбаьккха а я. Установкера йоахха дукхьовлар массазаръяр санна йолча, мазутаца болх беча котельнера йоккха Іы а. ВарІ — итт кубически метр теза хий хоаккхаш хилча цхьа тонн Іы эш. 1969 шера уххаза хьалъь дргья 150 — 350 эзар киловатт электрически низ болча массача нейтронаца болх бу атомни электростанции. Цхьан хана дениен бийсаннен тергда цо 000 эзар кубически метр теза хий.

Мадарра аьлча, дира хиш тайпара пайда эий негарба шоллагІча тайпара йолча атомни реакторех. Цхьабакъда, экономически эггара гІойлемагІа а массача нейтроний реактораш. Цаьа гІулакх геттара хила хоала цу реактрех: болх бечa хана Іалама урамах пайда а эцаш, цунах шор хьаду мальхера идерни хоагор — дукхьагга диллача даьга даьннача крапали пдутонели тІех йола плутоний — 239. Цу тайпара реактор йоаллача электростанцие кхоъ «професси» я. Цо Іалашлу ядерни хоагор дукхагІа лоаллхьага, электроэнергии лу, хий тезду. Цу тайпарча электростанцие экономичность лаккху цун шин лаьхбалорча цхьана.

США болх беш я тайп-тайпарча методех пайда эцаш йола хий тезду опытни массеха установка, «вІашагІъийнача тайпах» йолча, электроэнерги а хий а луш йолча шин болча атомни электростанцей проект оттаеш латт.

Бертадеш-да, цу даькъе деча белхаш [illegible] документаци СССР-ен США-ен дІа-хьа эцаро, юкъ-юкъе специалисташ вІашагІбеттабаларо, нохчаІамагІа йола проблемаш кхоачашъяро, опытни установкашка тоехарахтохамашта «интенсификаце» яра новкъостал дергІйолар яа, эшаш, средстваш Іалашъяте дукха хоргийлари. Уж гІулакхаш цхьана ледара хьакъехьара соглашенех хІара укх сахьата лакх мара мара аьвй, цхьабакъда, вагІенавта дойла дІа а Іаьхье йиш йолаш я из.

Берттерча шин деравий [illegible] XX-ча бІашерен [illegible] проблемех цай кхоачашдара тІадераедар дукха вІашагІтохаро лоаца йоацаш, новкъостал дерда лоацлар кхоачашедерхІара [illegible] гІулакхаш яй [illegible] тІа дуней [illegible] вахьакта [illegible] кІальбараи.

КУЛЬТУРА ХРОНИКА

Ачхой-Мартана культура ЦІа-гІа хьайийлача халкъа университето дукха болх бу юрта къахьегамхой кхетам лакхбара. Цуй Совета юкъе ба тайп - тайпара специалисташ «Лермонтовский» совхоза кертера агроном В. Проскудин, кертера зоотехник С. Исмаилов, Ачхой-Мартана массови библиотека заведующи А. Салина, кхыбараш.

Университете хан - ханнахьа ю занятеш, уьхаза еш юрта бахама тайп - тайпарча темаех йола лекцеш. Масала, «Нохч-ГІалгІайчен латтан структура», «Латта хий дилларах бола пайда», «Ялхнимкатан техача техниках дикагІа пайда эцар», кхыараш.

А. ВОЛОВЩИКОВ.

Йоккха терко ю Грозненча № 15 йолча школа - интерната кулгалхоша дешархой эстетически кхетам лакхбара. Школе я тайп - тайпара самодеятельни кружокаш. Дика халхархой, вилиоаларш, музыканташ, декламатораш болаш нохчийн гІалгІайн йиІиташ я цига.

Шоай школе ях ца Іеш кхыча дуккхача моттигашка а выступленеш ю художественни самодеятельноста юкъе дакъа лоацараша. Цар программа тайп-тайпара темаш йолаш я.

Іалашмате дика ду «Мехкарий халхари» «Лнушински халхари» Газимагомедова Фатимас, Хамагульгова Миликас, Чарнева Марема, кхычар.

«Ангаре гІелла» яха илли, «Грознех дола илли», кхыдараш дика оал Сулейманова Зарес, Шишигова Аяляс, Мовтаева Зинас.

С. ВОРОНИН.

Грозненски района Старюрта хьайийлай керда книжкай тика. Дукха тайпа художественни, технически, политически литература да цу чу. Ведана хьалхь йоллаш латт хьо сег чулатташ хургйола керда книжкай тика.

* * *

Укх шера Наьсарен, Нажай-Юрта, Ведана, республика кхыча районий школашка кхьачай оаз йола керда 32 киноустановка. Просвещене министерства фильмотекана тІакхийттай керда литература, географе, исторе, химе-биологе, кхыча предметий 130 кинофильм. Царца да «Георгий Димитров», «Из хилар Артека», «Іам Байкал» яха а кхыдола а сурташ.

700 совгІа цІи йола дешара кинокартина долча цу фильмотека 212 школьни передвижкана гІулакх ду.

* * *

Сунженски района хьехархочун библиотеке дихь эвар совгІа книжка, 30 тайпа методически литературни журналаш да. ВорхІ бІаь совгІа сег ва цу библиотекера деша книжкаш хьуьхьаш.

Книжкаш дешаранта долча гІулакха Нестеровски, Троицки, Ассински яхача станицай, ЧималгІа, Мужече школашка цхьа передвижка я цун.

Боккха атеистически болх бу бахача ваха юкъе Л. Каблукова керте латтача цу библиотека болхлоша. Дыкс наьха хьаькъал тувладеш хиларах лаьца художественни, политически литература деш цар Орджоникидзевски станица къахьегамхоща, беседаш ю.

* * *

Сунженски района «Победа» яхача колхозе хьалхь йоллаш латт гинекологически, терапевтически цергаш етта, процедурни кабинеташ йолча медпункта цдатн. Колхозе болх бе йолланнай автоматически телефонни станци. Хьайбай фермашка, механически мастерскешка, кхашкарча бригадашка, цІеча уголокашка, клубашка 30 телефонни аппарат еттавй.

К. ВИННИК.

ТІОЙ ЧУ ЦА ДЕТТАДОЛИЙТАШ СОВЦАДЕРГДА

Ши бІаь метр гаргга йІаьхачей ткъа сантиметр мара шера йоацачей хьамча шодикго новкъостах дир тІе а увш дола Іаьржа хий ца дайтара. Цу тайпарча кхаь сифона новкъостаица вІаштІехьдаьлар Заилийски Алатау лоаманкарча фордий хьисаперча Іамарчий хин боарам лохбе, хІаьта нагахьа санна цар чу хий сов дукха Іайча, Іалашмате дукха хий тІех а даха, лоаман хьарсаманкарча долхача хих из дІа а кхийтта, тІоа жагІен увш дола Іалашмате доккха Іаьржа хий да тарлора.

Вертолеташ тІара парашютанца чутайсар сифонаш лехехьара доалув кхо эзари ах эзари метр лакха дола лоа улахча районе. Цу чоалхане йоацача насосаша Іамашкара хІара деннеш бийсанней ткъо эзар кубически метрга кхачшалша хий хьоазар. Специалистанта хетачох, Іамашкара хий сифонаица хьаувзар — доккха хатар ца хилийтара чІоагІа пайдана а профилактически а гІуллакх. 1965 шера дукхагІа пайда эдаргба цу меттодах.

КЪОНА СКУЛЬПТОР

«Грозпромстрой» тресте йиьлагІча гІишлоштьяра - монтажни управлене болхаж йола Назарова Женя суртах дехка, скульптурни фигураш е йолаеннай иний алх шу дахьча дехк. Вурийтта шу мара доацаш эІанига я из. Цо дехка сурташ, скульптурни произведенеш республикански самодеятельни художественни выставкашка чІоагІа мах баь я.

Пьедестала тІа я цхьан бе лаьца маркІа бер а доаллаш, вокх, кхьаре дІабахийтача кунга тІаьр ишъе кІай кхокха латташ йола кхалсаг. Халкъий синйаьхь-йоккхача форума деррига гера дІадахкхаран мапаран тІехьарча конгресса хетавй аз из скульптура, йоах Женис.

Укхаза я «Денал дола вэвъ» яха композици а. ТаагІеш къувача унзарча форда чу хаза бисача на белача советски денал долча бІухоита Злганшина, Поплавскена, Ярочкона, Федотина хетаа я из. Цуна юкхе латт «Комсомольски ваижак» яха фигура. Къонахчал доаш я цуи къона ваьх, гаьне лувц цун бІубенна хьежача сийрдача бІаргаша.

Жений мастерске массанахьа бюсташ, тайп-тайпара фигураш я. Укхаза къаьста бІаре тІаотт «Комиссара къоаша» яхача книжка автора Поздняков Евстафий Ивановича бюсть. Граждански тІеца тІа лаьттача йттаагІча Арме турпалча 38-ча дивизе политически комиссар хинна сог ва Поздняков. Іалашмате чІоагІа тара ваьккхав из Назаровас. Цунца цхьана тІом бен хиннача сона дика дагавоагІа из — сай новкъоста сурт ше мадарра хьалхаштка эттар сона.

Позднякова книжка дийшача, са уйла чІоагІа тІаззар цу тІа вувцача политкомиссара, йоах Женис, иштта аьй аз е бюст.

Дика даьккха да М. А. Шолохова портрет, «Ленин Газливе», «Лоамаро» яха фигураш. Укх деношка йистелкхий цо «Форда къахьегамхо», «Массаза а хьехалба малх», «Комиссар» яха произведенеш. «Къилбаседа Кавказ» яхача киносерана тІа хьахьийккхай цун цхьайола произведенеш. Узбекистанера, Дальни Востоквера, Германски Демократически Республикера, кхычахьара лоаша боакхаш кавхаташ ух Назаровага. Цун творчествоца кертердар вай талане я. Вай мехка хула кертера событеш белгалйоах Назаровас иний произведенешка. Нохч-ГІалгІай АССР культура Министерства грамота еннай цунна. Цун цхьайола произведенеш Москве выставке яхьийтай.

Лоаца а чоалхане йоацаш а я къоначча скульптора Назарова Женай биографи. Грозне Кирова цІерахча поселкера бераш санна, дешна а дешаш, цига укх шера геттара дика дийша № 6 йолча школе цхьайтта класс йистеъккхай цо. ХІана изобразительни искусство Іомае дІахо деша кийчхуш я из.

Е. Назарова Позднякова бюст бен йоаля.

[illegible]

НОЖАЙ-ЮРТ САКЪЕРДАШ Я

Дукха за йоацаш хилар райена художественни самодеятельностага хьажар. Ерригa Ножай-Юрт халхаштлаш, илли оалаш, ловзаш— сакъердиш яр аьнна ала йиш йолаш безаме чакхъаьлар из. Иштта да а дар из. Укхаза дакъа лоацаш бар моттигера самодеятельни композитораш, поэташ, писателаш. Цар шоай выступленеш йир.

ХІана ца ээшаш района ерригa клубаш яр шоай коллективай талантаж гойташ. Къаьстта безам тІаболаш хилар Беной юрта художественни самодеятельноста выступленеш. Уж йир цу юрта 8 шера дешара школа берригача хьехархоша. Художественность кийчъеча къаьстта белгалбаьлар Тамиров, Абдулрашидов, Гехаев, кхыбараш.

Геттара дика лайхар Зандак, Балон-Су яхача юртий коллективаш.

Укх шерара хьажар белгалдоалаш дар художественни самодеятельноста масса а коллективашта юкъе дакъа лоацаш дукха нохчий мехкарий хиларца. Уж ба З. Межидова, Оздамирова, М. Алиева, кхыбараш.

Районе художественни хьажар йистедаьнначул тІехьагІа республикански хьажаре хьокхаргйолаш дикагІйола 40 номер къоастайир.

ХІанзалца республикански хьажар дора Грозне. Укх шера из дергда районашка. ХІаьта Ножай-Юрта райена самодеятельностага хьажар дІахьоргда Кашкельди яхача юрта.

Района кулгалхоша социальд из хьажар гуйра чуийца хаара деза дІаьрхІа дІадахьд. Укхаза хьийха баьхна хургба юрта боахиме хьалха латтараш. Цу хьажаре дувцаргда колхозана укх шера баьча балхах, дикагІйолчарна Сийлен грамоташ хургья, баркалаш кхайкадергда.

Х. ЯНУРКАЕВА, халкъа творчестви республикански цІен методист.

САКЪЕРДАМЕ КОНЦЕРТ

Укх деношка Яндарерча юрта клубе хилар республикански артистий доккха концерт. Цу концерте дакъа лоацаш бар конферансье йола Петрушина, халкъа артист Димаев Іунар, РСФСР заслуженни артистка Айдамирова Марем, радио а телевидене а солист Буркаев Мовлад, ансамбла халхархо Тасуев Рамзан, иштта кхыбараш.

Клубе гулбелар дукха боккхий а кагий а нах.

Шоашта дика йыча кийчонна раьза бар артисташ а гулбенна нах а.

Сарахьа ворхІ сахьат даьнначул тІехьагІа концерт хьадийлар боккхача безамца. Сцене вагІар паьдар бе а боаллаш Димаев Іунар, из дІадолалдир гІалгІай лахувгІача ашарца концерт. Цул тІехьагІа доладелар нохчийн гІалгІайн къаман халхараш.

ТІехьара, концерта программа чакхйоалаш сцене гучаьлар боккха цІа аккардеон бе боалла Айдамирова Марем. Цо лийкхар нахбоалехьарча а къулбехьарча а къамий ашараш. Нах чІоагІа деттаж хиннача тІоарашца юха а юха а лакхийтар тайп-тайпара йола ашараш. Цу концерта а артисташта а совраьза хинна дІакъаьста ца лоаш бар концерте гулбенна нах.

Иштта дика дІайихьар из боккха, салоІаме хинна сайре.

Доккха баркал оалаш, дика декъаш доахаш вахъа бахьар Яндарерча наха шоашта сакъердаме баь артисташ.

Галашко ШАХМАРЗА.

БЕЛЬГИЙСКИ КОММУНИСТИЙ СЪЕЗД

БРЮССЕЛЬ, 28 ноябрь. ТАСС-а корреспонденте А. ОГОРОДНИКОВА хоам бу:

Тахан укхаза хьайийлай Бельгиски Коммунистически парте XV-гІа съезд.

Съезда ден повестка тІа — КПБ Центральни Комитета отчетни доклади парте кулгалду органаш харжар.

Съезда я КПБ ЦК-ас хьийха яхо КПСС ЦК Президиума членаш кандидат, Белорусе Компарте ЦК хьалхара секретарь К. Т. Мазуров парте йола КПСС делегаци.

РЕАЛИСТИЧЕСКИ БОАЦА НИКЪ

БОНН, 28 ноябрь. (ТАСС). Бонне хиннача христианско-демократически союза (ХДС) — Малхбузен Германе йоккхагІа йолча доал дечa парте «эІамига съезд» аьле цІи йоалихаш йолчо бакъ бир хьалха хинна реалистически боаца Бонна арахьарча политика никъ.

Цу съезде къамаьл деча хана «германски деша керда инициатива» хьаллоацаш дар малхбузенгермански канцлерa Эрхарда дийцар. Укхаза къайлаккхуьаш дац, цу «кердача инициативах» Бонно дерригача немецки халкъа цІерах бонински правительства ен йола притязанеш, ГДР правительствоца цхьаькха а тайпара переговораш е ца тугаш, хІанзара германски доазонаш дІатІеца ца тугаш морде дидаш йола къахьара политика чакхйоалаккхалта доархІаш хилар.

Ха йІаьнйоаца дола американски атомни лодкаш японски порташка хилара дукхьан протест ен йоккхий демонстрацеш хилар японе. Японе хиннача йоккхача демонстрацеш митингеш дакъа лоацараша тІаийнар хи кІалгІолла лелар американски атомни лодкаш мехка порташка чу ца хуттига дІадехаш йода резолюци.

СУРТА ТІА: Токиорча кхьан улица тІара демонстранташ.

АПН сурт.

Доазол декъара

КХЕРАМЕ ПЛАНАШ

ВАШИНГТОН. 28 ноябрь. ТАСС-а корреспондентий В. ВАШЕДЧЕНКОСИ, В. КОЛЫТИНЕИ хоам бу:

Самаройнахьа Вашингтоне кхьачар Къулбехьен Вьетнамера ВІашагІкхийттача Штатий посол Тайлор американски посольства членашца Къулбехьен Вьетнамерча США дІахорча политика хьакъехьа консультацеш яр дукха. Леррига а тулаьна аьлча американски коча йоазонца хетачех, уж консультацеш еча хана решени тІаьца тавлу тІом шорбаа а Вьетнама Демократически Республикан Лаосен территоре хІана тохара а хьакъехьа.

Цу тайпара хеташца йоаца пайдан гучахьа юшаш латт хІана американски столице Къулбехьен Вьетнамера США арахьара политика чакх ца йоалаш хиларца дувзадена. ХІара денна бен 1,5 миллион доллара лаьха американски тІема новкъостал доаллашехьа а 22.000 совгІа американски тІема «советник» цига йоллашехьа а, вІаштІехьа-тІехьа эшаш латт сайгонски марионеточни правительства бІуним. ХІара денна кІеаргдуш латт шорбара политически кризис. Сайгоне а мехка кхьача районашка а правительствана духьалара дукхача наьха демонстрацеш хул.

Къулбехьенвьетнамски столица улицашка беккъонна боаа тІом латт халкъан правительствени бІувашта юкъе. БІунашка герон бІаргех хий ухийта газаш етт кхера мара бе йоаллаш хІана йоацаш болча демонстранташта. Чешмаш ях 100 совгІа сег ва, 15 шу дахьна кхьа кІаьнк ве а вийнав. Города улицашка оттаь баррикадаш а я, ахорагІа тоха кІаоцхал дола аьшкасаьрг а ба. Правительствана духьала дов деш сов дукха хиларахи кхерам тІатувсаш хиларахи мехка оседни [illegible] премьер-министр Хьонг. Демонстрацеш, собранеш, митингаш, забастовкаш йийхкай, цензура юкъеяьккхай. Дукха нах лоацаш-чубеккаш латт. Школаш кхьйола дешара заведенеш дІакъайлай. Столицерча вахара тІалоаттабу берригa тІахьежам эскарга дІабеннаб.

Цу событешта цІаьхха а хьахьокх Къулбехьен Вьетнамера вашингтонски политика кийса йоацилга, цу духьа сийбенна дІаяз шоай бІехача къулбехьенвьетнамски тІемо шоаш чукхайсача кІоаг чура арадовларгголла никъ лехаш да США доал ду гІоазараш.

ТІом ДРВ а Лаоса а территоре тІа бахьаро бен бола тІаьехам хьалоац американски тІема гІуллакхашта корто латтараша. «Штаба начальникий комитета пхиъа а члено, — лехаш деча хоамех, — шоаш иза бу тІом шербар духьа», — йоах «Нью-Йорк таймс» яхача газета редакционни статья тІа. Къулбехьен-Малхбоален Азера агресси шерьара тІехьа латтараша йоах, тІом Къулбехьен Вьетнама лоаллахарча мехкашца дІабахьаро новкъостал дергда вІашагІйоахаш латта къулбехьенвьетнамски группировкаш вІашагІтоха а марионеточни сайгонски правительство чІоагІъе а.

ВІашагІкхийттача Штаташка дукха ба Къулбехьен-Малхбоален Азера тІом шорбара идея кхайкаеш долча американски агрессивни гІозарашта хеташ да хетам. Масала, гервзашцарча [illegible] гІулакхашта йолча сенатски комиссе председатела Рассела (Джорджия яхача штатаран демократ) президентаца Джонсонаца къамаьл хинначул тІехьагІа дийцар, Къулбехьен Вьетнамера тІом шербича, ВІашагІкхийтта Штаташ хьал ца йоалвуш «Азехкийсар» кхерам ба, яхаш.

ТІом хьаштделаш волча Тайлора иний консультацеш дІайолаш США паччахьалкхен секретараца Раскаца. Цул тІехьагІа из кхетаргва оборона министрах Макнамарах а кхыболча тІемен политически кугалхоех а, хІаьта дІахо Тайлора къамаьл хургда президентаца Джонсонаца.

Спорт

БАСКЕТБОЛ

Нохч-ГІалгІайчен кубок яккха къовсаш доаттабеш я бархІ маІача наьхен ворхІ кхалнаьхен команда. КІирандийнахьа ловзара хьалхара тур хилар. «Труд» яхача обществан пединститутерчен кхалнаьха командай хиннача вІашагІкхетаре дика лайхар общества баскетболисташ, счет 71:27 а йолаш котбаьлар уж. ГорОНО спортивни школа къона баскетболисташ котъяьлар «Спартака» спортсменел.

ЧІоагІа сакъердаме хилар маІача наьха командий вІашагІкхетар. Из къовсам чІоагІа лаьттар, хІана аьлча ийша команда яхьа юкъера яла езаш яр. 56:52 счет а йолаш спартаковцаш котбайлар пединститута командал. «Труд» «Локомотив» яхача командашта юкъе хиннача яхье яла деза «Труд» команде дакъа лоацараша ловзара боккъонаш толхар бахьан долаш цхьа сог юкъера дІаваьккха хилар, цхьабакъда, хІаьта а уж котболаш чакхдаьлар ловзар. Иштта гучабаьлар ахфиналисташ маІача наьха командашта юкъе «Спартак», «Труд», «Динамо» обществашцара, хІаьта кхалнаьха «Динамо», горОНО спортивни школа, «Труд» обществашцара баскетболисташ. Ловзар дІахо хьош да.

Д. КОДЗОЕВ, яхьа кертера судьяхо.

«Спартика» ДСО спорта зале дІахьош я дешара заведеней, заводий, фабрикай, учреждеией, предприятеи физкультурай командашта юкъе баскетболах хьалхара моттиг лехара яхь. Вай республикерча медицина учрежденей, госторговле, иштта кхьйолча учреждеией кхалнаьха командаш я яхье дакъа лоацаш. МаІача наьха ярех — автотранспорта, бундашка, ГАРО завода кога букта тІере беча фабрикай коллективаш. ТІехьара ловзар хиллаьца кхалнаьха командашта юкъе цІакхза эша ца лууш хьайоагІа Главунивермаген горпищеторген командаш. ЧІоагІа вІашагІкхетар хилар селхан цу шиш команда — хьалхара моттиг а яриз а главунивермага команда яьккхар.

Дешара заведеней командашта юкъе музыкальни училищаи предприятеи ярашта юкъе ГАРО заводен командашта хьалхара моттиг яьккхай.

ФУТБОЛ

Йистедьннай «Спартака» общества футболистий классификацни турнир. Цу ловзаре къаьстта дика лайхар ГАРО завода, таксомоторни боахама, АТК-3 командаш. Цу яхье ерригаш а 14 команда яр ловзаш. Командашца дакъа лаьцача хІаранена спорта разряд, хІаьта котбаьннарашта дипломаш а грамоташ а еннай. Вай республикерча предприятешка а футбольни командаш, цхьабакъда «Спартака» обществе яц футбольни команда. Цудухьа яхь гаьна а ца доакххаш вІашагІтоха ела из обществе а.

ВОЛЕЙБОЛ

«А» класса чубоагІа вай волейболисташ Узбекски ССР 40 шу дизаре хетадаьча спортивни цІейна юкъе дакъа лаца Ташкенте бийза бахаб. Цу цІейца дакъа лоацаш я Ленинграда, Волгограда, Сече, Ростов-на-Дону, иштта кхьча городий волейбольни командаш я. Грозненцашта юбиляранта совгІата Нохч-ГІалгІайчен «Спартака» общества цымпел лургья. Селхан Ташкенте вай команда ловзаш хиннай цІей деде яьхача командаица. Вай команда дика толам а боалаш лайхар Тбилисерча командаца (счет 3:1), хІаьта Алма-Ата командал яйнав (счет 1:3).

ИСТОЛА ТІАРА ТЕННИС

Йистедьннай Нохч - ГІалгІайчене истола тІарча теннисах хьалхара моттиг яккхара яхь. Цига дакъа лаьцар «Спартака», «Труда», «Локомотива», «Динамо» обществай пхи болча теннисистанна. Кхаь разрядах хилар ловзар. Къаьстта сакъердаме хилар маІа саги кхалсаги ловзача хана. Цхьа шера эша ца лууш ловзар лакхача спортивно-технически боарано дІадихьар спартаковца Кудряшова — цунна елар 1964-ча шера Нохч-ГІалгІайчен чемпиона цІи. Кхалнаха юкъе боккъенна йолча чемпиона цІи яьккхар теннисистка Любчанская («Спартак»).

О. БАЗЫЛЕВИЧ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгІа

РАДИО: 6.30 — Юрта боахама болхлоша передача (эрсий меттала). 6.45 — Советски композиторий иллеш ашараш. 7.10 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 8.15 — «Сердало» газета оагІонаш тІара. 8.25 — Татарски иллеш халхара ашараш. 8.45 — «Къона тІекье» яха передача (гІалгІай меттала). 16.05 — Музыкальни календарь. Декабрь бутт. Передача (эрсий меттала). 16.30 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала). 16.45 — «Къонал» яха передача (гІалгІай меттала). 17.00 — «Къилбаседа Кавказа экономически вахар» яха радиогазета. 17.30 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 17.45 — «РадиоладувгІархоша деча хаттарашта жоп лу оаха» яха беседа (нохчий меттала). 18.20 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.35 — Нохч-ГІалгІай иллеш ашараш.

УКВ: 9.00 — «Куйручук» яхача Малдобаснчоцин Онуяеван балетах йола музыкальни передача. 9.35 — Депестрена Рене стихаш. 9.45 — «Тхона хьадийлад гаьнара наькъаш» яха берашта дола концерт. 10.05 — «Африка бьццарча гувний легендаш» яха Дунаева радиодувцар. 10.20 — «Светланов Евгене творчески сурт» яха передача. 11.20 — «Тха концертмейстер» яха концерт. 11.50 — «Дунен возе гана яха передача. 19.00 — «Тха Марис» яха радиоповесть. 20.15 — «Композиторий дунен халкъашта юкъерча трибуна тІа» яха передача. 20.35 — «Шо долча хьовшалгІа ба Киргизера музыканташ» яха концерт. 21.00 — «Оалхазараш дохкарxо» яхача Целлера оперетта монтаж. 22.25 — Духовой оркестраша дІаоал советски ашараш иллеш.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 12.00 — «Особый подход» яха телевизионни фильм. 13.10 — Киноникъбара клуб. 18.25 — Телевизионни кердадараш (нохчий меттала). 18.40 — Юрта боахама болхлошта. ЛаьрхІа йолча фермашка Іэвсуй кхьакхедара опыт. 19.30 — Киножурнал 19.40 — Английски метта урок. 20.10 — Телевизионни кердадараш. 20.20 — Бийса лаькъала хийла шун, бераш! 20.25 — Африка ди. Мукъайоалаш йоагІа континент. 21.00 — «Пора таежного подснежника» яхй художественни фильм.

«Сердало» газета редакце коллективо хала а хеташ кодам бу хьалха газета балхао хиннача, хІанз пенсионерка йолча Андриасова Елена Никитичнайга цун вала Андриасова Евгении Сергеевна кхалхарах.

ЕРРИГАЧА АФРИКА КХЕРАМЗЛЕННА ТІАТУВСА КХЕРАМ

АЛЖИР. Бельгийски парашютисташ американски самолеташца Стэнливиле Іобоссабар «ерригача африкански континента кхерамзленен дІаман кхерам тІатувсилга» доархІаш послани яхьийтай АНДР президента Ахмед Бен Белла Африкерча шоай хоІамерча ерригача паччахьалкхеналта корте латтарашка. Бен Беллас африкански паччахьалкхенаш тІахьийхар Конго хий лоІаме хулга Іалашдара хьаллацара.

* * *

МАЛИ. Мали къахьегамхой Къаман союзо (НСТМ) хьадда протест кхайкаю империалистически низаш ахь доа а хаь Конгона чугІертара духьала. Йоах союзо ВІашагІкхийттача КІамий Организаце генеральни секретарага яхьийтача телеграмма тІа. «Гуманни акт» я яхаш бахьан а доахаш. Йоах телеграмма тІа. американо-бельгийски коалице хам бац ООН-а, африкански цхьоагІен Организаце принципий, бІехех дІакхетадза долча мехкий Каире хиннача конференце решеней. Мали къахьегамхоша, йоах телеграмма тІа, чІоагІагІа протест ю цу агрессена духьала.

* * *

ТАНЗАНИ. Дар-ес-Саламе дукхача студентий демонстраци хилар. Бе доахкаш укх тайпара лозунгаш а доаш города керттерча улицашка гІоала американски посольстве чу йолча цІенонашкахьа болабелар цига дакъа доацаш хиннараш: «Африка къонгаш, американски неоколониализмана духьала вІашагІкхета!», «Конгора а Африкера а араловаа, американцаш!», «Африка — африканцеий я, американцый ац!».

Демонстранташа паччахьалкхен секретарага Раскага дІале аьнна, американски послага дІаелар Африка чура гІулакханта юкъе гІертар социйтилга США-гара хьадехаш йола петици. Изхаие петици яхьийтар демонстранташа Бельге кхыча мехкашнарча гІулакхий министрага Спаака а.

* * *

БОЛГАРИ. НРБ правительствай дерригача болгарски халкъон хьадда харцахьа доархІ гена кава а лелаш Конго делаю интервенци, йоах БТА агентства залвлене тІа. НАТО-с немира а ен лелаю из низий акт африкански континента халкъий наналаран кхерамзленнен гуччахьа кхерам тІатувсилга да.

Болгаре халкъо, йоах залвлене тІа, хьадда хьадех агресси сов чехка социйтилга.

* * *

ЧЕХОСЛОВАКИ. Конгорча империалистически агрессеца дувзаденна протеста митинг хилар Праге. Цига дакъа лаьцар Африкерча, Азерча, Латински Америкерча 300 совгІа студенте. Гулбеннараша хьалхашка къамаьл дир Чехословакерча Конголезски студентий Союза председатела Ибойи. Митинг чакхъяьнначул тІехьагІа демонстраци хилар.

ООН-а Устав чІоагІа телхадеш да Конгора империалистически интервенци, яхаш «Праце» яхача газете. Африкански континентера къаьмий-кортагнукъалеи бола тоІабе гІертараца цІаьхха а шоай бІеха плаанаш чакхйоахаш ба колонизатораш.

* * *

РУМЫНИ. Американски самолеташца дІа а бига бельгийски парашютисташ Стэнливиле Іобоссабаро Іалашмате халача хьала тІа оттаьаьд Конгора гІулакхаш. Яалу арахьарча политика хьакъехьа кІиранна цхьаза арадувлача «Лумя» яхача журнала. Цо белгалдоахкх. Стэнливиле бельгийски салтий Іобоссабелга шгара хьалхарча оагІонна повстанций духьален кертера чІоагІала дІаяккха безам хилаю дайта хилар. Цхьабекъа, нагахьа санна Стэнливилагонахьара тІом еще а, яалу «Лумяс», Конго кхыча районе гІатта мег из, хІана аьлча цу мехка тІера кризис — из политически кризис а.

* * *

КИТАЙ. Американски бельгийски империализмо Конго леладечa зуламерча гІулакханта духьала протест луш йола заялени кепа техай КНР правительства. Белгала аьлча, заявлене тІа йоах: «Китай правительстван китайски халкъон шоаш геттара чІоагІа эгІазаза хилари йоккха протести дІахайкаю, Африка халкъага а дерригача дунен халкъашка а кхайк цхьана къовсам доаттабе гІоттара, Конгона духьала гена кава а ийца американски бельгийски империализма агресси юхатохар духьа де тарлуш мел доал гІулакхаш дара уж тІа а хьехаш».

(ТАСС).

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный ЦІеча фронтовиккий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 12-07-01; бехктохама секретара — 2-45-48; партийни вахарен, промышленни, юртбахамен, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект.

Типография из-ва «Грозненский рабочий» Проспект Революции.

СФ02319. Заказ № 6836.